

Универзитет у Београду
Архитектонски факултет

ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ ВИСОКОШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Београд, март 2013. Године

1.0 УВОД

2.0 САМОВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА, УСТАНОВЕ И УСЛОВА РАДА АРХИТЕКТОНСКОГ ФАКУЛТЕТА ПО СТАНДАРДИМА

[Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета](#)

[Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета](#)

[Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета](#)

[Стандард 4: Квалитет студијског програма](#)

[Стандард 5: Квалитет наставног процеса](#)

[Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада](#)

[Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника](#)

[Стандард 8: Квалитет студената](#)

[Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса](#)

[Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке](#)

[Стандард 11: Квалитет простора и опреме](#)

[Стандард 12: Финансирање](#)

[Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета](#)

[Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета](#)

3.0 ПРИЛОЗИ И ТАБЕЛЕ

1.0 УВОД

Архитектонски факултет Универзитета у Београду институција је са традицијом дугом преко 160 година. Након Другог српског устанка у Србију долази већи број стручњака из иностранства као и Срба који су школе завршили ван Србије. Међу њима су Франц Јанке, Чех Јан Невола (пројектант Капетан Мишиног здања), Филип Христовић и Емилијан Јосимовић (школовао се на Политехници у Бечу). Са њима у Србију долази и дух академизма, класицизма, па и еклектике.

Другом половином 19. века први државни питомци шаљу се у иностранство на школовање. Међу њима су Коста Шрепаловић, Драгутин Милутиновић и Михајло Валтровић (завршио Архитектонски факултет у Карлсруеу). Валтровић по свом повратку у Србију постаје један од најактивнијих наставника архитектуре на Техничком факултету. Међу његовим студентима истичу се Андра Стевановић (студије архитектуре на Политехници у Берлину), Милан Капетановић (студије архитектуре у Минхену), Милорад Рувидић (студије архитектуре на Политехници у Берлину) и Никола Несторовић (студије архитектуре на Политехници у Берлину, Пруски државни испит). Током последње деценије 19. века они бивају промовисани за професоре, и током целокупног животног века, усавшавајући се и у иностранству а делајући у Србији, остављају значајан траг у архитектонском образовању.

По завршетку 1. Светског рата, у наставу се укључује и одређени број Руса, емиграната. Почетком 20-тих година прошлог века, на факултет се, као асистенти, а затим професори, примају први у Србији образовани архитекти међу којима има и оних „заражених“ духом модернизма. Имена која су обележила историју Архитектонског одсека али и српске архитектуре свакако су Александар Дероко, Милан Злоковић (специјализација на Ecole des Beaux arts, Париз), Петар и Бранко Крстић, Бранислав Којић (Ecole Centrale des Arts et Manufactures, Париз), Димитрије Лeko (студије архитектуре на Политехници у Карлсруеу), Ђурђе Бошковић,...

У периоду после 2. светског рата Архитектонски факултет води политику бирања наставника по основама резултата научно-истраживачког и стручно-уметничког рада. Пет наставника Архитектонског факултета бирана су у чланство САНУ (Бранислав Којић, Иво Антић, Ђорђе Злоковић, Милан Лојаница, Бранислав Митровић).

У периоду 2003-2006, захваљујући ТЕМПУС пројекту „Реформа наставног плана Архитектонског факултета у Београду“, студијски програми у потпуности су усклађени са одредбама Закона о високом образовању, Стандардима за акредитацију Националног савета за високо образовање и принципима Европског простора високог образовања.

2.0 САМОВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА, УСТАНОВЕ И УСЛОВА РАДА АРХИТЕКТОНСКОГ ФАКУЛТЕТА ПО СТАНДАРДИМА

Извештај о самовредновању квалитета студијских програма, установе и услова рада Архитектонског факултета Универзитета у Београду, урађен је на основу Стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, као и Упутства за припрему извештаја о самовредновању високошколске установе издатих од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета високошколских установа.

У овом делу документа приказани су сумарни резултати самовредновања рада Факултета по сваком од прописаних Стандарда за акредитацију. За сваки стандард су вредновани стање и процеси којима се осигурава квалитет установе, студијских програма и услова рада на основу расположиве документације факултета и спроведених анкета наставника, сарадника и студената факултета организованих посебно за потребе израде овог извештаја. Спроведено анкетирање обухватило је сумарни осврт на сва кључна питања везана за све прописане стандарде са посебним акцентом на захтев да се дају предлози мера за унапређење.

У том смислу у овај извештај уграђени су сви предлози за кориговање уочених недостатака послати од наложних органа задужених за контролу и обезбеђење квалитета, студентског парламента, као и појединачних наставника и сарадника.

Извештај предочава спремност Архитектонског факултета за сталним унапређивањем квалитета образовања и научноистраживачког рада, која је утемељена у Стратегији, општим актима Факултета, тимском раду, разматрању оцена студената о појединим важним питањима, позитивном искуству европских и светских образованих институција са којима Архитектонски факултет сарађује, као и пословању, заснованом на одговорном, раду, богатом знању и вишегодишњем искуству запослених наставника, сарадника и ненаставног особља.

СТАНДАРД 1: СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена

Архитектонски факултет - АФ је приступио унапређењу система студија према принципима Болоњске декларације спровођењем реформи студијских програма основних и дипломских студија 2006. године. Том приликом у склопу ТЕМПУС пројекта бр.17038-2002, Факултет је иновирање система студија и свеукупног пословања усмерио према стандардима европских школа архитектуре у складу са потребама друштва и пројектованим националним развојем.

Архитектонски факултет је на седници Савета Факултета одржаној 13.02.2008. године усвојио Стратегију обезбеђења и унапређења квалитета (Службени билтен АФ 78/08), између осталог, мисију, циљеве и опште мере за обезбеђење квалитета као основ за развој Факултета у наредном периоду. Стратегија предвиђа да се утврђивањем конкретних мера за одређене области обезбеђења квалитета (студијских програма, реализовања наставе, развоја наставног кадра, истраживања и везе између образовне и научноистраживачке делатности, уџбеника и литература, рада библиотеке, развоја информационих ресурса, простора и опреме, ненаставног особља, процеса управљања, обавезног самовредновања, вредновања од стране студената и спољашње провере квалитета) утврде, стратегијом номиновани, субјекти квалитета. У датом моменту није формулисан прецизни Акциони план, обзиром на процедурално неискуство у формализацији ових процеса.

У периоду од 2008. до 2011. године органи надлежни за утврђивање и спровођење мера унапређења квалитета обављали су своју дужност са мањим или већим интензитетом и успехом. Конкретне мере за обезбеђење квалитета које су до сада спроведене, углавном кроз унапређење наставних планова и програма, припреми и издавању уџбеника и литературе, унапређењу рада библиотеке и информационог центра и организације студентског вредновања разматране су појединачно на проширеном колегијуму АФ (Управа и руководиоци Департамана) као и на седницама Већа година и Наставно-научном већу АФ.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене : S-Strength/предности, W-Weakness/слабости, O-Opportunities/могућности, T –Threats/препреке	квантификација процене
опредељење високошколске установе за унапређење квалитета и изградњу организационе културе квалитета	S Процес реформе наставе започет са свешћу о потреби њеног унапређења.	+
	W Отпор одређеног броја наставника према самовредновању	+++
	O Промена начина размишљања проистекла током имплементације нових студијских програма	++
	T Недовољна подршка од стране надлежних надређених институција. Интерни отпор променама. Недостатак инструмената обавезе.	++
мере за обезбеђење квалитета	S Прве мере за обезбеђење квалитета уведене у сарадњи са партнерима из иностранства.	++
	W Недовољна озбиљност и утицај резултата евалуације на унапређење квалитета.	+++
	O Побољшање спровођења мера.	+
	T Недовољна заинтересованост при спровођењу мера.	++
субјекти обезбеђења квалитета	S Изражена потреба за широким учешћем у процесима обезбеђења квалитета.	+
	W Недовољна повезаност међу субјектима.	+++
	O Формирање посебних тела и организационих јединица.	++
	T Ограничен број особа активних у оквиру надлежних тела.	++
области обезбеђења квалитета	S Настава као основна делатност најинтензивније подложна контроли квалитета.	++
	W Недовољно широк поглед на проблем.	+++
	O Увођење обавезних протокола.	+
	T Отпор механизмима контроле.	+++
повезаност образовне, научноистраживачке и стручне делатности	S Делимична усклађеност, кроз укључивање обрађених истраживачких тема.	+
	W Недовољна повезаност научноистраживачког / стручног рада и наставе.	+++
	O Повезивање са привредом и локалним самоуправама у припреми школских задатака.	++
	T Одсуство одговарајућих истраживачких пројеката.	++

+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

После трогодишњег периода уочено је да примена усвојених мера није у потпуности довела до жељених резултата. Области у систему обезбеђења квалитета којима је превасходно посвећена пажња и постигнути резултати су настава и наставни програми, док су мере у областима истраживања, вредновања студената, уџбеника и литературе, наставних ресурса и процеса управљања у мањој мери довеле до жељених резултата.

У 2012. години на нивоу Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета – КОУК преиспитиван је садржај Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета у односу на постигнуте резултате. Оцењено је да формулације Стратегије и даље коректно одражавају политику квалитета АФ, међутим у операционализацији предвиђених мера уочено је више проблема и тешкоћа.

Проблеми и тешкоће пре свега су организационе природе. Уочено је недовољно агилно и свеобухватно ангажовање свих органа надлежних за обезбеђење и унапређење квалитета, као и недовољна међусобна комуникација и синхронизација деловања. КОУК је закључила да узроци оваквог стања леже у још увек недовољно развијеној култури квалитета на АФ, свести о неопходности редовног самовредновања и преиспитивања и унапређења, као и недовољно развијеним организационим и радним процедурама који допривносе континуираности процеса унапређења квалитета.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Стратегија АФ дефинише визију и мисију АФ у оквирима јединственог међународног образовног система, као и стандарде за обезбеђење и унапређење квалитета свих процеса. Основна надлежност за спровођење система квалитета лежи првенствено на Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета КОУК, али и на обавези и утврђеним мерама за укључивање свих субјеката како интерних тако и екстерних (Универзитет, надлежна Министарства, струковне организације).

У том смислу КОУК је поднела предлог Акционог плана за спровођење Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета у наредном периоду који је усвојен 21.01.2013. године на седници ННВ у оквиру кога су дефинисани краткорочни (оперативни) циљеви обезбеђења и унапређења квалитета. Приступило се и изменама и допунама Правилника о обезбеђењу и унапређењу квалитета, који је усвојен 21.01.2013. године на седници ННВ. Овим правилником предвиђено је периодично преиспитивање, кориговање и разрада Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета кроз Акционе планове. Самовредновање студијских програма, наставног кадра и научно-истраживачког и стручно-уметничког рада вршиће се на годишњем нивоу, а самовредновање осталих стандарда вршиће се најмање на сваке три године. У том смислу, планиран је далеко интензивнији и процедурално уређенији рад надлежних органа посебно Департмана АФ, Управе и КОУК. У циљу повећања ефикасности и ефективности рада на пословима обезбеђења и унапређења квалитета КОУК је поднела предлог низа Протокола којима се прецизније дефинишу процедуре спровођења Правилника о обезбеђењу и унапређењу квалитета, који су усвојени 18.02.2013. године на седници ННВ.

КОУК је закључила да у наредном периоду неопходно оперативно разрадити следеће мере:

1) интензивирање рада Центра за акредитацију, у смислу подизања капацитета људских ресурса и организације, и проширења опсега рада на развоју система за континуални мониторинг квалитета и 2) развој програма промовисања културе квалитета на АФ кроз информисање и едукацију.

д) Показатељи и прилози за стандард 1

[Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета](#)

[Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета](#)

[Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и одлука о његовом усвајању](#)

СТАНДАРД 2: СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена

Законом о високом образовању и Статутом АФ утврђене су надлежности појединих субјеката у систему обезбеђења квалитета образовног процеса. Основе за израду Правилника за стандардизацију поступака у систему обезбеђења квалитета образовног процеса, дате су у Статуу, кроз надлежности и састав Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета.

У оквиру Правилника дефинисан је систем, критеријуми и стандарди, као и основне процедуре обезбеђења и унапређења квалитета. Стандарди садрже ниво квалитета који Факултет гарантује својим радом, а утврђени су посебно за сваку од области у којима се АФ обавезао да обезбеди квалитет: студијски програми, научно истраживачки и стручни рад наставника и сарадника, студенти, уџбеници и друга литература, библиотечки и информатички ресурси, управљање Факултетом, обезбеђење простора и опреме, као и обезбеђење финансирања. Међутим, АФ није у датом моменту ближе посебним општим актима дефинисао поступке обезбеђења квалитета за сваку од области које прописују утврђени стандарди.

У периоду од 2008. до 2011. године органи надлежни за утврђивање и спровођење мера обезбеђења и унапређења квалитета (Департмани АФ, Управа и ННВ) спроводили су самовредновање и оцењивање квалитета студијских програма, наставе и услова рада у циљу њиховог сталног праћења и побољшања. Посебну улогу у поступку обезбеђења постигнутог квалитета имале су анализе образовног процеса и научноистраживачког рада, побољшавања степена пролазности на испитима и бољег организовања наставе, обављане на основу праћења реализације студијских програма по предметима и пролазности студената, као индикатора квалитета рада. Међутим, како нису постојали јасно дефинисани протоколи рада документација о обављеним пословима нема форму сумарних извештаја, већ се може сукцесивно пратити кроз записничку документацију Департамана факултета.

Правилником о обезбеђењу и унапређењу квалитета АФ је предвидео да КОУК контролише квалитет и степен успешности у остваривању постављених циљева и задатака, те да у том смислу једном годишње подноси извештај Наставно-научном већу Факултета, а сваке три године изврши обавезно самовредновање установе, студијских програма и услове рада, према прописаним стандардима. Међутим, како је ранији уобичајени начин рада на АФ подрзумевао да су ово задаци Департамана и Управе факултета, у периоду од 2008. до 2011. године КОУК није постигла своју пуну функционалност, те у том смислу не постоје записници са седница нити годишњи извештај.

Одлуком ННВ Архитектонског факултета 25.06.2012. године образована је нова Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Архитектонског факултета у Београду која је интензивирала свој рад. КОУК је извршила увид у документацију из претходног трогодишњег периода и утврдила План рада за наредни период који је усвојен одлуком ННВ Архитектонског факултета. КОУК је направила план организације свих активности и иницирала активацију Центра за акредитацију како би се синхронизовано са израдом трогодишњег извештаја о самовредновању обављали послови на припреми нове акредитације.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S -Strength/ предности , W -Weakness/ слабости , O -Opportunities/ могућности , T –Threats/ препреке		квантификација процене
стандарде за унапређење квалитета установе	S	Високи стандарди у области организације наставе.	++
	W	Проблеми у организацији и финансирању.	+++
	O	Усклађивање односа броја студената и броја наставника.	++
	T	Недостатак финансијских ресурса и начин расподеле.	+++
стандарде за унапређење квалитета студијских програма	S	Студијски програми по стандардима Болоњског процеса.	+++
	W	Недовољна разрађеност курикулума појединих модула.	+++
	O	Разрада модулних курикулума.	++

попци обезбеђења квалитета	T	Недовољно познавање парадигме Болоњског процеса.	+++
	S	Процедура студентске евалуације.	+
	W	Непостојање јасних механизма и протокола.	+++
	O	Увођење протокола кроз Правилник. Увођење интерне и екстерне ревизије.	+++
	T	Недостатак контролних и дисциплинских инструмената.	+++
			+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

Анализом свих докумената и постигнутих резултата КОУК је покренула иницијативу за израдом трогодишњих Извештаја департмана факултета, ако и студентског парламента како би се у јединственим документима сумирао рад ових надлежних органа на самовредновању у периоду од 2008. до 2011.године. На основу разматрања архивске документације и приложених извештаја КОУК је приступила формулацији Извештаја о самовредновању установе на више седница, чији су записници дати у Прлиогу.

У току рада КОУК је уочила је да су стандарди дефинисани Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета АФ сасвим одговарајући у скалду са стандардима прописаним од стране Националног савета. Оно што је идентификовано као проблем у спровођењу поступака контроле и унапређења квалитета је недостатак јасних протокола рада свих надлежних органа што је имало последице на ефективност укупног рада.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу спроведене анализе и уочених кључних проблема КОУК је поднела предлог измена и допуна Правилника о обезбеђењу и унапређењу квалитета, који је одлуком ННВ АФ усвојен 21.01.2013. године, као и 7 Протокола, анекса Правилника, којим се прецизно дефинишу задаци, поступци и форме извештаја појединих надлежних органа у обезбеђењу квалитета, који су усвојени одлуком ННВ 18.02.2013. године.

КОУК предлаже да се у наредном периоду у Центру за акредитацију обједињује сва неопходна документација и извештаји везани за самовредновање стандарда за акредитацију како би КОУК, као и сви остали надлежни органи имали увид у тренутно стање. Такође се предлаже разматрање техничких могућности и потребних процедура за постављање ове документације на sharepoint порталу АФ, радне платформе наставног и ненаставног особља АФ.

д) Показатељи и прилози за стандард 2

[Прилог 2.1. Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе](#)

[Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета](#)

[Прилог 2.3. Протоколи о рада субјеката обезбеђења и унапређења квалитета АФ.](#)

СТАНДАРД 3: СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена

Статуом Архитектонског факултета а у складу са норматива и стандарда за акредитацију високошколских установа постављен је организациони систем руковођења, управљања и појединачних надлежности свих субјеката за обезбеђење и унапређење квалитета. Дакле, утврђени су послови и задаци наставника, сарадника, студената, управе Факултета, стручних органа, департмана и Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета у доношењу и спровођењу стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета.

Наставно-научно веће АФ је, на седници одржаној 07.06.2007. године, а у складу са чл. 154 Статута Факултета, донело Одлуку о именовању Комисије за обезбеђење квалитета од 11 чалнова из редова, наставника, сарадника, ваннаставног особља и студената, задужену за конкретну организацију система обезбеђења квалитета. Комисија за обезбеђење квалитета - КОУК је предложила Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета Архитектонског факултета који је усвојен на седници Наставно-научног већа АФ 12.03.2008. године.

Процес прве акредитације АФ резултирао је далеко значајнијим него раније ангажманом наставника, сарадника и ненаствног особља у припреми материјала који су основа за обезбеђење квалитета. Доношењем измена и допуна Статута и Правилника о обезбеђењу и унапређењу квалитета, Архитектонски факултет детаљно је дефинисао субјекте у спровођењу Стратегије квалитета, стандарде и основне поступакe обезбеђења квалитета.

Правилником је дефинисано да у систему обезбеђења и унапређења квалитета АФ, у складу са својим надлежностима, учествују сви органи и тела Факултета, и то: - савет АФ; - декан и продекани; - наставно-научно веће АФ; - Департмани; - Већа година; - студентски парламент сваке године; - Центар за акредитацију и стручне службе; - Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета; - наставници и сарадници; - радници у ваннастави.

Правилником су утврђени, пре свега, стандарди и захтеви квалитета наставе, систем контроле квалитета наставе која обухвата контролу квалитета предавања, практичне наставе, вежби, других облика наставе, теренске праксе и има за циљ праћење пролазности и показатеља успешности у свим фазама студија. Остали стандарди нису ближе дефинисани већ се реферишу у односу на стандарде утврђене од стране Националног савета за високо образовање. Утврђен је и систем праћења ефикасности квалитета студирања који врши Студентска служба. Оцена студијских програма, наставе и услова рада, као и оцена наставника и испита од стране студената врши се анкетирањем коришћењем Анкета дефинисаних Правилником Универзитета у Београду о студентској евалуацији.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S -Strength/ предности , W -Weakness/ слабости , O -Opportunities/ могућности , T –Threats/ препреке		квантификација процене
постојање и надлежности посебног тела за унапређење квалитета	S	Разграната структура субјеката квалитета. Институционализација Већа година.	+++
	W	Организациони проблеми у ефикасности рада КОУК. Непостојање искуства, неразрађеност процедура. Нефикасност особља у припреми документације	++
	O	Рационализација избора чалнова КОУК. Активирање Центра за акредитацију као подршек рада КОУК	++
	T	Нефикасност рада субјекатат квалитета у изрази формалне документације	+++
надлежности органа управљања у систему обезбеђења квалитета	S	Јасне надлежности Савета. Демократска процедура избора унутрашњих чланова. Сарадња Оснивача и Факултета у именовању спољњих чланова.	+
	W	Недовољна транспарентност рада органа управљања.	++
	O	Активан однос и иницијатива представника студената.	++
	T	Поремећај у односима при гласању због недоласка на седнице појединих структура чланова.	+

надлежности органа пословођења	S	Јасна овлашћења по Статуту. Демократска процедура избора.	+++
	W	Недостатак аката којима се дефинишу ресори – области рада и одговорности. Недостатак транспарентности у раду.	++
	O	Побољшање ефикасности рада деканског колегијума.	+
	T	Недостатак акционог плана	+++
надлежности стручних органа	S	Јасна овлашћења по Статуту.	++
	W	Проблеми у реализацији надлежности (недовољна посећеност и активност; кашњење и одлагање седница због недостатка кворума).	+++
	O	Увођење мера за побољшање ефикасности функционисања ННВ.	+
	T	Недовољна заинтересованост појединих наставника за учешће у стручним органима.	+++
надлежности наставника и сарадника	S	Одговорност за наставу на својим предметима.	+
	W	Недостатак контроле реализације наставе.	+++
	O	Посвећивање већег значаја резултатима студентске евалуације.	+
	T	Неспремност за унапређивање.	++
надлежности студената	S	Законом обезбеђено учешће студената. Редовна студентска евалуација наставе. Учешће представника студената у органима и телима. Проактивно деловање представника студентског парламента.	+++
	W	Недовољна организованост студената да путем својих представника раде на унапређењу квалитета (већ само на акутним проблемима).	++
	O	Организовање тренинга и дебатних кругова.	+
	T	Иzolованост студентских представника од целокупног студентског тела. Превелико временско ангажовање представника студената	+++
организација и функционисање система обезбеђења квалитета	S	Статутом предвиђене ингеренције субјеката.	++
	W	Систем још није успостављен. Неefикасно спровођење задатака	++
	O	Увођење јасних протокола рада	+++
	T	Незаинтересованост особља за успостављање система.	++
доношење корективних и превентивних мера на основу анализе процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета	S	Редовно доношење одлука на Департамента АФ	+++
	W	Недовољна међусобна координације рада Департамана АФ, стриктно раздавајање надлежности	+++
	O	Организовање интердепартаманских дебата о специфичним стручним темама које би требало укључити у наставни процес, заједничко формулисање и организација семестралних задатака	+++
	T	Неспремност особља на кооперативну комуникацију и међусобну сарадању.	++
			+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

У периоду од 2008. до 2011. године органи надлежни за утврђивање и спровођење мера обезбеђења и унапређења квалитета спроводили су самовредновање и оцењивање квалитета студијских програма, наставе и услова рада у циљу њиховог сталног праћења и побољшања, са различитим интензитетом и обимом ангажовања. Већи обим ангажовања имали су декан и продекани, ННВ АФ, Департамани АФ, Већа година и Студентски парламент, а мањи остали субјекти квалитета. Искуство је показало да се највећа ефикасност постиже кроз рад Департамана АФ и Већа година. У том смислу чак и рад саме КОУК није био довољно интезиван и ефикасан.

У току рада на овом извештају КОУК је уочила је да су веома добри резултати у организацији наставе постигнути увођењем органа Већа година у оквиру кога се решавају текућа организациона питања хоризонталне семестралне координације уз веома активно учешће наставника и представника студентског парламента одређене године. Уочени су извесни проблеми у организацији избора предмета и студио пројеката што је превазиђено утврђивањем система (процедура и критеријма) електронског избора за сваки од предмета. Такође су уочени извесни проблеми у организацији наставе у односу на просторне капацитете, не у смислу количине расположивог простора, већ у смислу организације распореда коришћења простора, што је превазиђено заједничким радом Већа година и Студентске службе у дефинисању распореда часова и коришћења простора који се редовно објављује на сајту и огласној табли факултета.

У протеклом периоду АФ је посебно обратио пажњу на учешће студената у спровођењу Стратегије, стандарда и поступака обезбеђења квалитета. За разлику од претходног периода, када ова улога није била довољно препозната и афирмисана, у последње три године, преко Већа година и директним учешћем на ННВ учешће студената постало је далеко значајније и кроз директну комуникацију са осталим органима и службама.

У протеклом трогодишњем периоду АФ је редовно извршавао процедуру студентског вредновања у складу са правилником Универзитета на нивоу основних и дипломских академских студија, док на специјалистичким и докторским студијама студентско вредновање није спроведено. У последњој години у циљу рационализације организације и смањења укупних трошкова АФ је донео одлуку да се успостави електронско студентско вредновање. Уочено је да овај систем није дао добре резултате у смислу одзива студената на анкету (испод 30%). Закључено је да су узроци делимичне успешности студентског вредновања у организационој сложености поступка, недефинисаности процедура и још увек недовољно развијеној свести о његовој важности. У претходној евиденцији рада КОУК не постоји документ о анализи резултата анкете и о усвајању корективних и превентивних мера.

У целокупном систему обезбеђења квалитета огледа се недовољна континуална партиципација органа пословођења, као и утврђивање јасних и недвосмислених поступака за обезбеђење и унапређење свеопштег система квалитета. Ово се првенствено огледа у непостојању Протокола и недостатку финансија за спровођење системских решења на свим организационим нивоима. Недостају адекватне мере за контролу испуњавања радних обавеза наставника.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

Увидом у комплетно стањеи степен развијености система за обезбеђење квалитета КОУК је предложила више мера:

- Усвајање измена и допуна Правилника обезбеђењу и унапређењу квалитета АФ (усвојено на седници ННВ АФ 21.01.2013. године),
- Усвајање Протокола за прецизније дефинисање процедура и дужности субјеката обезбеђења квалитета (усвојени на седници ННВ АФ 18.02.2013. године),
- Активирање Центра за акредитацију за послове прикупљања и систематизације све документације неопходне за парађење и контролу квалитета, што би у наредном периоду требало протоколарно уредити посебном одлуком ННВ
- Утврђивање протокола за рад КОУК како би се обезбедила боља синхронизација послова и задатака на обезбеђењу квалитета, што би у наредном периоду требало протоколарно уредити посебном одлуком ННВ
- Доношење годшњих акционих планова или планова рада појединих надлежних органа квалитета у складу са усвојеним Акционим планом по свим областима обезбеђења и унапређења квалитета, који би се верификовали одлуком ННВ АФ.
- Усвајање посебног протокола студентског вредновања у циљу обезбеђења валидности (усвојено на седници ННВ АФ 18.02.2013. године), као и доношење докумената којим се гарантује анонимност анкетирања,
- Унапређење успостављеног електронског система студентског вредновања, дефинисање нове проширене структуре питања у анкети (иницијатива Студентског парламента), што би се верификовало посебном одлуком ННВ АФ.

д) Показатељи и прилози за стандард 3

Прилог 3.1. [Формално успостављено тело \(комисија, одбор, центар\) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи \(извод из Статута\) и опис рада.](#)

Прилог 3.2. [Спроведене анкете студената](#)

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

а) Опис стања, анализа и процена

Архитектонски факултет Универзитета у Београду организује и реализује студије у области архитектуре и урбанизма, у оквиру следећих образовних поља: техничко-технолошких наука, друштвено-хуманистичких наука и уметности. Студије на Архитектонском факултету структуриране су по принципу 3+2+(1)+3. У периоду од 2008, године до 2011. настава је реализована кроз 4 акредитована студијска програма уз поштовање критеријума укупног радног оптерећења студента мереног системом ЕСПБ прописаних Законом о високом образовању:

1. ОАСА - Основне академске студије архитектуре, 180 ЕСПБ (Инжењер архитектуре/ Bachelor of Architecture) – одобрен упис 300 студената (допуна акредитације из 2010.)
2. ДАСА - Дипломске академске студије архитектуре, 120 ЕСПБ (Дипломирани инжењер архитектуре / Master of Architecture) одобрен упис 272 студента (допуна акредитације из 2011.)
3. САС УО - Специјалистичке академске студије Урбана Обнова, 60 ЕСПБ (Дипломирани инжењер архитектуре -специјалиста урбане обнове/ Master of Architecture – Specialist in Urban Renewal) одобрен упис 32 студената
4. ДОС - Докторске академске студије архитектуре, 180 ЕСПБ (Доктор техничких наука – архитектура / PhD in Architecture, Доктор уметности – дизајн (архитектура) / PhD in Design (Architectural))

Сви студијски програми спровођени су у складу са акредитационим документима посебно у делу расподеле и радног оптерећења студената мерено ЕСПБ, основних циљева студијских програма и компетенција студената, структуре и садржаја у погледу стандардима прописаног односа опште академских, научностручних и стручно-апликативних дисциплина.

Збир од 60 ЕСПБ бодова одговара просечном укупном ангажовању студента у обиму 40 часове радне недеље током једне школске године. Укупан број ЕСПБ бодова је равномерно распоређен, тако да се у сваком семестру може остварити 30 ЕСПБ бодова. На свим студијским програмима наведени збир се остварује кроз ангажовање студената у активној настави која обухвата предавања, вежбе, друге облике наставе, тј. лабораторијски рад у оквиру студио пројеката. Студенти су своје испитне обавезе на свим студијским програмима завршавали у току семестра кроз колоквијуме (у већем проценту од 30%) и у испитном року у форми завршних пројектних или семинарских радова, односно писмених или усмених испита. На основу текућих анализа квалитета студијских програма, углавном обављаних у оквирима рада Департмана АФ и на основу резултата студентске евалуације, вршене су мање корекције курикулума предмета у погледу садржаја, организације наставе (промена наставника и сарадника који реализују наставу), као и форме и расподеле поена у погледу испитних обавеза. Све измене програма верификоване су на нивоу Департмана и ННВ АФ, а у случају законске условљености и на нивоу Универзитета.

Факултет омогућава пренос остварених ЕСПБ бодова са других факултета. На основу наставних планова и програма конкретних студијских програма на другим факултетима признају се ЕСПБ бодови за конкретан предмет еквивалентно броју бодова који је предвиђен за студијске програме на Архитектонском факултету.

У протеклом периоду АФ радио је на развоју нових студијских програма и то :

- Дипломских академских студија - Интегрални урбанизам, 120 ЕСПБ, који је акредитован 2011. године, одобрен упис 32 студента,

- Специјалистичких академских студија Зелена архитектура, који је акредитован 2012. године, одобрен упис 32 студента.

Том приликом уочено је да не постоји јасно утврђена процедура за предлагања и усвајања студијског програма.

За потребе израде трогодишњег извештаја о само вредновању КОУК је организовала спровођење више полуструктурираних интервијуа и анкетирања наставника, сарадника по Департаментама (Прилог 4.6.1), као и Студентског парламента свих година студија (Прилог 4.6.2), као и појединачно студената (Прилог 4.6.3) на основу којих је урађена SWOT анализа.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S-Strength/предности, W-Weakness/слабости O- Opportunities/могућности, T –Threats/препреке		квантификација процене
циљеве студијског програма и њихову усклађеност са исходима учења	S	Циљеви студијских програма и исходи су јасно исказани	++
	W	Примећен пад нивоа достизања планираних исхода. Циљеви нису сасвим у складу са потребама професионалног тржишта у Србији.	+++
	O	Унапређење професионалног тржишта понудом више различитих студијских програма са различитим исходима учења	+++
	T	Финсијска и квалификациона одрживост. Слаб одзив студената обзиром на претходно свеобухватно образовање архитеката. Инертност стручних и професионалних организација и других субјеката	++
методе наставе оријентисане ка исходу учења	S	Велики проценат апликативне наставе. Заступљеност више ужих научних и стручноуметничких области.	+++
	W	Ограничени ресурси у погледу наставног кадра за постизање стандарда квалитета наставе у складу са циљевима студијских програма. Недостатак опреме и радног простора (ИКТ, макетарница, амфитеатар)	++
	O	Рад у малим групама. Развој специфично усмерених студијских програма и модула. Прецизније дефинисање циљева студијског програма и исхода учења	++
	T	Финсијска одрживост. Недостатак адекватно организованог и опремљеног простора	++
систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења	S	Традиција АФ на постепеном завршавању испитних обавеза	+++
	W	Немогућност успостављања јасног односа између рада у току семестра и коначног резултата – пројекта, обзиром на континуално и циклично сазревање студента у току семестра. Немогућност поправљања броја поена стечених у току семестра.	+
	O	Разматрање могућности формирања механизма за ревизију стечених поена на колоквијумима.	+
	T	-	0
усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање очекиваних исхода учења	S	Расподела ЕСПБ је углавном у складу са референтим европским школама архитектуре	+
	W	Неадекватна структура предмета који имају вежбе. Недевољно структуриран број ЕСПБ за студио пројекте посебно на ДАСА. Неусаглашеност броја кредита за неке од АО предмета са исходима (недовољан број сати за учење)	++
	O	Усаглашавање расподеле кредита по предметима, исхода учења и структуре наставе	++
	T	-	0
међусобна усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција базираних на дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања	S	Исходи учења у компетенције формулисани у оквиру ТЕМПУС пројекта	
	W	Неусаглашеност развијености професионалног тржишта у Србији са земљама ЕУ, локалне потребе су ограничене у односу на палету знања која се нуди у ЕУ земљама	+++
	O	Развој више студијских програма са исходима усмереним ка локалним потребама и ЕУ стандардима	+++
	T	Све већи број студената који други степен студија наставља у иностранству	++
способност функционалне интеграције знања и вештина	S	Велики проценат апликативне наставе и велики број предмета ТМ и НС који су предвиђени да тематски буду повезани са СА предметима	+++
	W	Недовољна способност интеграције знања и вештина. Недовољна хоризонтална повезаност и сарадња наставника на изради курикулума предмета	++
	O	Тематско повезивање предмета. Међудепартаманска сарадња	++
	T	-	0
поступке праћења квалитета студијских програма	S	Вишестепена контрола: Веће година, Департамани факултета, студентска служба	+++
	W	Структура анкете није у складу са потребама. Недовољна међудепартаманска сарадња, слаб интензитет и ефикасност рада КОУК	++

	O	Унапређење система студентске евалуације у складу са потребама АФ. Протоколарно уређење рада КОУК	+
	T	Преоптерећеност наставника и срадника	+++
Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама	S	Интерни извори информација	+
	W	Запослени архитекти у великом броју случајева нису пријављени са 7. степеном стручне спреме- подаци о запослености Националне служне за запошљавање не дају реалну слику стања на тржишту. Професионално тржиште је у кризи услед чега је изражена динамика промене послова што захтева веома различите компетенције дипломираних студената	+++
	O	Успостављање контаката са релевантним домаћим фирмама из области архитектуре и урбанизма. Развој система праћења запослености дипломираних студената и анкетања задовољства њихових послодаваца	++
	T	Недостатак финансијских средстава и расположивог људства	++
континуирано освремењивање студијских програма	S	Велики број домаћих научноистраживачких програма, међународна сарадња са ЕУ факултетима, као и уговора о сарадњи са домаћим институцијама и локалним самоуправама	+++
	W	Неусаглашеност потреба професионалог тржишта у Србији са актуелним глобалним научнотрживачким и стручно уметничким темама	+
	O	Курикулум који обавно садржи компарацију праксе у Србији у односу на свет	+
	T	-	0
доступност информација о дипломском раду и стручној пракси	S	Детаљно извештавање путем сајта АФ. Јавна изложба дипломских радова. Пословна сарадња АФ са релевантним фирмама и јавним институцијама у Србији	+++
	W	Није установљено публикавање дипломских радова. Организација праксе није системски уређена.	+
	O	Успостављање годишње публикације завршних радова АФ. Уредити организацију праксе.	+
	T	-	0
доступност информација о студијским програмима и исходима учења	S	Извештавање путем сајта АФ	+
	W	Не постоји интерактивна претрага докумената	+
	O	Унапређење визуелне доступности и система претраге	+
	T	-	0
			+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

Поступке за праћење и контролу програма студија како од стране стручних тела унутар установе, тако и изван ње, факултет дефинише следећим документима (Прилог 4.10):

- Статутом Архитектонског факултета
- Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности
- Правилник о специјалистичким академским студијама
- Правилник о самовредновању и оцени квалитета
- Правилник о раду студентског парламента
- Правилник о пријемном испиту
- Правилник о извођењу стручне праксе студената
- Правилник о докторским студијама
- У поступку доношења је правилник о дипломском раду

Услови и поступци који су неопходни за стицање одређеног академског звања и добијање дипломе одређеног степена у школовању су јасно дефинисани и доступни на увид јавности и у електронској форми на сајту АФ, а усклађени су са циљевима, садржајима и обимом студијских програма. У подацима, приложеним уз структуру програма за акредитацију установе, студијских програма првог и другог нивоа високог образовања и докторских студија, детаљно су описане компетенције, односно исходи и стручност после завршених студија (Прилог 4.7).

У протеклом периоду АФ није предузео потребне активности на евидентирању мишљења дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења, као ни задовољства послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца, тако да у том смилсу недостаје Прилог 4.8. и Прилог 4.9.

Анализом квалитета развијених студијских програма уочена неравнотежа између очекиваних исхода на ОАСА и ДАСА, као и неуравнотежена структурираност расподеле ЕСПБ у оквиру студијских програма, као и недовољна усклађеност појединих садржаја (Табела 4.2.). Такође је

констатована и неразрађеност студијског програма докторских студија. Са друге стране констатовано је проактивно деловање наставника и Департмана у систематском и континуираном усавршавању курикулума, унапређењу садржаја студијских програма и актуелизацији тематских области.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Анализа потреба о доношењу додатних Правилника нпр: Правилник о студијама и студирању; Правилник о обезбеђењу квалитета студијских програма; и сл.
- Усвајање низа протокола (сви усвојени 18.02.2013. године одлуком ННВ):
 - о предлагању студијског програма,
 - за достављање предметних курикулума,
 - за реализацију студентског вредновања,
 - поступка анализе резултата студентског вредновања и предлагања мера унапређења,
 - о поступку достављања и форми годишњег извештаја наставника и сарадника о наставном, научно-истраживачком и стручно-уметничком раду
 - о поступку достављања и форми годишњег извештаја руководиоца департмана о раду департмана
- Урвђивање редовног поступка преиспитивања студијских програма након једног циклуса имплементације, са детаљном анализом постигнутих исхода и компетенција, који ће поред Комисије за обезбеђење квалитета, обављати и Комисија за наставу на основу систематски прикупљених података о потребама професионалне праксе, али међународног тржишта знања,
- Утврдити поступак прикупљања информација о потребама домаћег професионалног тржишта, задовољству послодавца и дипломираних студената
- Увести механизам континуиране сарадње са струковним организацијама,
- Развој базе података о студијским програмима, са одговарајућим протоколима за приступ и ажурирање
- Поспешити процес међународног признавања диплома АФ, како би сваки циклус спољне провере студијских програма довео до њиховог унапређења.
- Мере за унапређење наставних програма и процеса:
 - Развој више студијских програма са различитим циљевима и исходима
 - Усклађивање садржаја наставе са чињеницом да су стечена предзнања студената неадекватна (слабе хоризонталне и вертикалне везе између наставних програма или ниске способности)
 - Реструктурирати предмете који захтевају провешбавање вештина, размотрити могућност увођења «малих» пројеката
 - Јасније структурирати СА предмете и размотрити повећање броја предмета ТМ и НС у складу са исходима студијског програма,
 - Увођење стандарда за формулисање задатка Студио пројекта на сваком од семестара
 - Радикално трансформисати радионицу као предмет.

д) Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. [Листа студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената школске 2008/09, 2009/10 и 2010/11.](#)

Табела 4.2. [Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета појединачних студијских програма](#)

Прилог 4.1. [Одлуке о акредитацији студијских програма](#)

Прилог 4.2. [Процент дипломираних студената \(у односу на број уписаних\) у школској 2008/09, 2009/10 и 2010/11 години у оквиру акредитованих студијских програма](#)

Прилог 4.3 [Просечно трајање студија у школској 2008/09, 2009/10 и 2010/11 години у односу на ранији петогодишњи и десетогодишњи период](#)

Прилог 4.4. [Стопа одустајања студената од даљег студирања](#)

Прилог 4.5. [Број студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове \(60\), \(37-60\)](#)

(мање од 37) за сваки студијски програм

Прилог 4.6.1. Департмански извештаји о самовредновању

Прилог 4.6.2. Извештај о Самовредновању Студентског парламента

Прилог 4.6.3. Спроведене анкете студената.

Прилог 4.7. Доказ да су примери исхода учења за програме различитих структура представљени на интернет страни високошколске установе.

Прилог 4.8. Документи факултета којима се дефинишу поступци за праћење и контролу квалитета студијских програма

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

а) Опис стања, анализа и процена

Архитектонски факултет Универзитета у Београду представља најрепрезентативнију високошколску институцију у области архитектуре и урбанизма у нашој земљи и један од 100 најбољих школа архитектуре у Европи.

http://www.arh.bg.ac.rs/upload/1213/Vesti/Najbolje_skole_arhitekture_i_dizajna_u_Evropi.pdf.

Архитектонски факултет у оквиру наставног процеса континуирано креира и реализује научноистраживачке и уметничке, стручне и друге врсте програма, као и националне и међународне пројекте. Такође, утврђује поступак и критеријуме за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета научноистраживачког, односно уметничког рада наставног особља. Садржај и резултати научноистраживачког, уметничког и стручног рада установе усклађени су са циљевима високошколске установе и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Архитектонски факултет подстиче и обезбеђује услове наставном особљу да се активно бави научноистраживачким, уметничким и стручним радом и да што чешће објављује резултате тог рада. Истраживачка делатност запослених остварује се: преузимањем уговорних обавеза и радом на истраживачким програмима, пројектима, анализама и експертизама, као и индивидуалним истраживањима и стваралаштвом. Уметнички рад се остварује кроз уметничке пројекте. Архитектонски факултет обавља и подстиче издавачку делатност у складу са својим могућностима.

Знање, иновације и креативност су основни ресурси на којима почивају глобални развој, производња и услуге. Постојећи светски стандарди захтевају сталну иновацију и креацију, за шта је неопходно поседовање ефикасног и компетентног истраживачко-развојног и иновационог система и рационална примена расположивих и нових знања и технологија. Развој заснован на знању (сазнању) практично подразумева укључивање научног, уметничког, технолошког и техничког знања у процес иновација, односно материјализацију идеје. Знања до којих Архитектонски факултет долази спровођењем научноистраживачког и уметничког рада укључују се у наставни процес. У циљу комерцијализације резултата научноистраживачког, стручног и уметничког рада Архитектонски факултет је основао Истраживачко-пословни центар.

Међу пројектима који се реализују на Архитектонском факултету најзначајније место заузимају програми међународне срадње, као и научно-истраживачки пројекти које финансира Министарство за науку Републике Србије. Основни елементи обезбеђења и унапређења квалитета научно-истраживачког и стручно-уметничког рада дефинисани су Правилником за обезбеђење и унапређење квалитета.

Ефикасност студирања на свим студијским програмима Факултета се перманентно прати. У том циљу су развијене и одговарајући поступци којима се долази до релевантних показатеља о ефикасности студирања, а које обавља студентска служба. Као основни показатељи ефикасности и квалитета студирања континуирано, у току школске године, се прате:

- проценат пролазности на појединим предметима у свим испитним роковима,
- дужина студирања са просечном оценом,
- просечне оцене по испитним роковима,
- просечне оцене по годинама студија,
- проценат положених испита по испитним роковима,
- проценат положених испита по годинама студија и кумулативни проценат положених испита по испитним роковима.

Закључци и запажања која проистичу из резултата овог праћења служе за формирање опште

оцене о квалитету и ефикасности студирања и евентуално за предузимање одговарајућих мера за побољшање квалитета наставног процеса.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S-Strength/предности, W-Weakness/слабости, O- Opportunities/могућности, T –Threats/препреке		квантификација процене
компетентност наставника и сарадника	S	Наставници сарадници у процесу избора на одређено време периодично доказују своју професионалност. Већина наставника и сарадника се активно бави научним и стручноуметничким радом.	+++
	W	Недовољно прецизно дефинисани критеријуми избора/реизбора као и начини квантификације стечених референци специфичних за област архитектуре и урбанизма	++
	O	Адекватно дефинисање и поштовање критеријума за избор	++
	T	Проблематични спољни услови за формалну верификацију компетенција (неразвијена домаћа листа часописа, верификација публикација стручно-уметничких референци исл.)	+++
доступност информација о терминима и плановима реализације наставе	S	Распоред јавно објављен на страници факултета и на огласној табли; услови реализације наставе и друге релевантне информације објављени на страници факултета и у Школској књизи	+++
	W	Измене у реализацији без благовременог информисања	+
	O	Редовно ажурирање информација у синхронизацији студентске службе	++
	T	Недостатак ажурности информисања студентске службе од стране наставника	+
интерактивно учешће студената у наставном процесу	S	На већем броју модула студенти интерактивно учествују у настави	++
	W	Недовољно алтернативних стимулативних метода рада (радионице, симулације, партиципација)	++
	O	Акцент на креативности кроз реализацију савремених метода учења	++
	T	Недовољна иницијатива студената услед недостатка претходно стечених компетенција.	+
доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе	S	Каталог модула доступан на страници факултета	+++
	W	Неблаговремено ажурирање каталога модула	+
	O	Уредно ажурирање каталога модула	++
	T	-	0
избор метода наставе и учења којима се постиже савладавање исхода учења	S	Дугодишње искуство у раду на апликативним предметима који подразумевају примену више метода учења	+++
	W	Необученост наставника о савременим педагошким методама	+++
	O	Програм едукације наставног кадра о савременим методама учења	++
	T	Незаинтересованост наставника за дообуку, инертност	++
систематско праћење квалитета наставе и корективне мере	S	Студентска евалуација, самовредновање, анализа успеха	+++
	W	Слаб утицај евалуације на унапређење. Недовољан ангажман у синхронизацији рада међу департаментама.	++
	O	Дефинисање нових начина рада и међудепартаманске сарадње	+
	T	Недовољна заинтересованост појединих субјеката за унапређење квалитета.	++

+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

У реализацији наставе уочени су извесни проблеми у смислу недовољне имплементације стандарда у погледу броја активних сати наставе и броја студената по групама. Недовољно је развијена свест студената о редовном похађању наставе и допунским самосталним активностима (рад у библиотеци, истраживања, рад код куће, итд.). Распоред часова прилагођен студентским потребама у смислу дневног оптерећења континуалних блокова наставе и слободног времена за рад код куће.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Потребно је дефинисати структуру референци компетентности наставника за вођење одређених предмета у складу са специфичностима архитектуре и урбанизма као дисциплине која има и научну и стручно-уметничку линију развоја.
- Унапредити систем студентског вредновања и проширити питањима значајним за постизање квалитета наставног процеса. Основне резултате анкета објављивати на сајту, а посебно дискутовати у оквиру Већа година.
- Обезбедити подршку факултета у презентацији резултата рада на предметима

- Развити механизам обавезе похађања предавањима.
- Дефинисати протоколе и стандарде за подршку (финансијску и организациону) одвијања наставе на предметима (посете институцијама, екскурзије, учешће на конкурсима и сл.)
- Направити план набавке литературе по предметима, неопходно је наставити са радом на унапређењу библиотечног фонда.
- Размотрити могућност реорганизације расположивог простора.
- Опремити сале адекватном опремом: видео бимови, звучници и лап-топови. Покрити све сале бежичним приступом интернету.
- Опремити макетарницу.

д) Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса

Прилог 5.2. [Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе](#)

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника

СТАНДАРД 6: КВАЛИТЕТ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ, УМЕТНИЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА

а) Опис стања, анализа и процена

Архитектонски факултет Универзитета у Београду представља најрепрезентативнију истраживачку институцију у области архитектуре и урбанизма у нашој земљи. Као институција овако високог ранга, представља посебно атрактивну средину за развој, унапређење и актуелизацију ове професије, која у свом корпусу обухвата друштвено-хуманистичке, техничко-технолошке и уметничко-филозофске аспекте.

Научноистраживачки и стручни рад у оквиру делатности Факултета је обавеза запослених на Факултету и представља основу за одвијање и унапређење наставног процеса, са којим чини нераздвојиву целину и основну делатност Факултета. Сви наставници и сарадници на Факултету имају право и обавезу да научно-истраживачку и стручну делатност обављају преко Факултета. Ипак, Факултет нема утврђен јединствени програм научно-истраживачког рада укључује у научно-истраживачке пројекте чији су носиоци друге НИ институције, нема разрађену стратегију и дефинисане циљеве рада. Комуникација и сарадња коју остварује са другим сродним институцијама је веома ограничена и своди се на појединачну заинтересованост и индивидуални ангажман наставника. Број наставника који се ангажује на научно истраживачким пројектима је несразмерно низак укупном броју наставника, у свим звањима, на факултету. Не постоји продекан за научно истраживачки рад нити било које друго тело које би било одговорно за овај сегмент рада на Факултету. Сарадња управе са ресорним министарством и осталим научно-истраживачким институцијама је неразвијена и спорадична.

Архитектонски факултет има продекана за сарадњу са иностранством, тј. институцијама у другим земљама и међународним организацијама. Ипак, до сада факултет као институција није показао довољну спремност да самостално или у сарадњи са другим сродним институцијама у земљи, припреми адекватне апликације за међународне научно-истраживачке пројекте. Ресурси које нуде међународне организације се не користе. Факултет не врши довољно и перманентно подстицање научно-истраживачких и стручних активности наставника и сарадника, а посебно научног подмлатка. Докторске академске студије су делимично повезане са научно-истраживачким радом. Наиме, већина доктораната је ангажована на научно-истраживачким пројектима, али тематика њихових докторских теза често није у складу са основним темама научно-истраживачких пројеката.

Веза између научно-истраживачког рада и наставе (на свим нивоима студија) је несистематска и често зависи од мотивисаности појединачних наставника. Интензивније активности у смислу иновирања програма у складу са резултатима научно-истраживачких радова још увек нису предузете. Факултет није довољно активан на проширењу и доградњи научноистраживачког простора и опремању научноистраживачких лабораторија ради примене нових научних достигнућа и савремених технологија.

Архитектонски факултет је организовао значајан број научних скупова, посебно у току последњих десет година, из свих научних области, са учешћем многих експерата из иностранства. То доказују зборници радова који су доступни наставницима, сарадницима и студентима у библиотеци факултета. У циљу комерцијализације резултата научноистраживачког, стручног и уметничког рада Архитектонски факултет је основао Истраживачко-пословни центар.

Стање на пољу уметничког и стручног рада је знатно повољније будући да већина наставника и сарадника свој професионални рад усмерава ка стручном раду. На Архитектонском факултету ради значајан број стваралаца националне репутације. За напредовања наставника и сарадника објављени радови и ангажмани на научно-истраживачким пројектима нису вредновани адекватно. Дешава се да се избор и реизбор наставника базира више на квантитативним него

квалитативним показатељима научно-истраживачког и стручно-уметничког рада.

Издавачка делатност Факултета одвија се у складу са Правилником о уџбеницима и издавачкој делатности. Факултет спорадично подстиче наставнике на припремање уџбеника и монографија, која се потом објављују као факултетска издања, о чему се стара Комисија за издавачку делатност. Факултет је издавач научно-стручног часописа *Serbian Architectural Journal*.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене S-Strength/ предности , W-Weakness/ слабости O- Opportunities/ могућности , T –Threats/ препреке		квантификација процене
усаглашеност образовног, научноистраживачког, уметничког и стручног рада	S	Одређени аспекти научног и стручно-уметничког рада имају утицаја на наставни процес	+
	W	Не постоји системска веза у циљу усаглашености	+++
	O	Увођење мера за усаглашавање	+
	T	Недостатак интереса и обавезе наставника да интегришу ове две категорије	+++
перманентност научног истраживања и међународне сарадње	S	Постоји индивидуална лична иницијатива	+
	W	Слаба заинтересованост управе Низак ниво материјалних средстава за научно-истраживачки рад	++
	O	Увођење посебних тела који би се овом проблему посветили професионално и у континуитету	+
	T	Недостатак воље, средстава и формалних услова за активирање посебних тела за научно-истраживачки рад Одсуство одговарајућих мерила за вредновање научног рада у друштву	+++
праћење и оцењивање квалитета научноистраживачког рада наставника и сарадника	S	Изборни период диктира стални ритам праћења и оцењивања	+
	W	Нема међукорака, период од 4-5 година предуг, недостаје политика усмеравања	+++
	O	Увођење посебних протокола у смислу годишњих обавеза	+
	T	Недовољна заинтересованост појединих наставника, изузев у акутним ситуацијама	+++
усаглашеност садржаја научноистраживачког уметничког и стручног рада са стратешким опредељењем земље и европским циљевима	S	Садржаји истраживачких пројеката су усаглашени са стратешким опредељењима окружења	++
	W	Недостатак усаглашавања садржаја са стратешким опредељењима установе	+++
	O		o
	T	Недостатак стимулације усмерених истраживања и пројеката. Незаинтересованост наставника у овом правцу.	+++
активно укључивање резултата истраживања у наставни процес	S	Одређени резултати истраживања укључују се у силабусе курсева	+
	W	Неретко су укључени садржаји неусаглашени са потребама студија и представљају промоцију наставничких компетенција	++
	O		o
	T	Недостатак стратегије у смислу усмерености истраживања ка потребама институције	+++
подстицање наставника и сарадника на публиковање резултата истраживања	S	Финансијска помоћ институције за наставнике чији се радови прихвате на конференцијама	+
	W	Недовољан број наставника може бити подстакнут оваквим мерама	++
	O	Увођење обавеза при реизбору	+++
	T	Незаинтересованост одређеног броја наставника	+++
издавачка делатност	S	Факултет повремено издаје публикације	++
	W	Не постоји издавачки план, критеријуми и приоритети	+++
	O	Планирање издавачке делатности, увођење периодичних публикација	++
	T	Недостатак интереса за континуитетом делатности	++
брига о научноистраживачком подмлатку	S		o
	W	Не постоји финансијска подршка установе за развој подмлатка	++
	O	Увођење посебних субјеката који би се овом проблему посветили професионално и у континуитету (Центар)	+
	T	Недостатак воље, средстава и формалних услова за активирање Центра	+++

+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

Остварени резултати наставника и сарадника, како научно-истраживачки тако и стручно-уметнички потврђују дуални карактер архитектуре и урбанизма, као и релевантност научно-истраживачког, уметничког и стручног рада наставног особља на локалном, регионалном и међународном нивоу.

Оцењено је да остварени резултати могу бити од великог значаја за унапређење наставних програма АФ. Међутим, степен усаглашености наставног и образовног процеса и остварених резултата је делимичан. Потребно је резултате истраживања директније укључити у наставни процес и више инсистирати на уџбеницима, скриптама и компендијумима који омогућавају преношење/превођење добијених резултата у наставу. Један од разлога може да буде у спољном (од стране Министарства) ниском вредновању приликом вредновања резултата у процесу напредовања или приликом вредновања НИП-ова, домаћих за разлику од међународних резултата. На тај начин се запостављају резултати на Српском језику. Други разлог је слаба оријентација наставе ка научно-истраживачком раду.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Развити стимулативне мере за подршку усаглашавања образовног процеса и научноистраживачког, уметничког и стручног рада (нпр. повезивати теме из научних истраживања са наставом – унапред дефинисати годишње теме на нивоу генерације).
- Направити јединствен преглед постојећих научноистраживачких, уметничких и стручних пројеката уз константно ажурирање. Објединити резултате и учинити их транспарентним. То ће омогућити потенцијална партнерства између наставника и сарадника између различитих Департмана.
- Развијати пројекте који ће обједињавати научноистраживачки, уметнички и стручни рад. Наступати институционално, не појединачно.
- Правити годишње планове финансирања научноистраживачких, уметничких и стручних пројеката појединаца (са јасним критеријумима и на транспарентан начин, у виду јавних позива).
- Остварити директнију сарадњу са часописима са SCI, AHSCI, SSCI, SCIE листе и другим релевантним часописима из области архитектуре и урбанизама. Финансирати уређивачки рад појединаца у часописима од интереса.
- Остварити званичне облике сарадње са референтним професионалним организацијама, дефинисати конкретне облике сарадње (округли столови, радионице, семинари, заједнички пројекти,...).
- Остварити званичне облике сарадње са органима и организацијама Републике Србије и локалним самоуправама.
- Покренути пројекте од стратешког интереса за Србију и на тим пројектима успоставити партнерства са привредом и јавним сектором
- Системски организовати учешће факултета у међународним научноистраживачким пројектима
- Стимулисање наставника и сарадника за заједничко објављивање резултата истраживања у публикацијама факултета. Планирање издавачке делатности.
- Поштовати и уважавати различите орјентације у раду сарадника и наставника на Департманима (рад у пракси и уметности, рад у теорији, као и рад и ангажман на специфичним пољима деловања), јер ће се тиме, као и разменом стручњака, постићи већи квалитет рада АФ.
- Повезивање са другим институцијама и универзитетима како би се успоставиле тематске мреже за научну и стручну сарадњу.
- Дефинисање стратегије развоја научно-истраживачког рада АФ.
- Увођење праћења квалитета и периодичног оцењивања научно-истраживачког и стручно уметничког рада.

д) Показатељи и прилози за стандард 6

Табела 6.1 Број и списак SCI-индексираних радова по годинама за претходни петогодишњи период.

Табела 6.2. Назив и евиденциони број научноистраживачких пројеката које финансира Министарство науке, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.3. Списак наставника и сарадника запослених и ангажованих у високошколској установи, учесника у међународним пројектима и пројектима које финансира Министарство науке (назив пројекта), за период 2006-2010. и период 2011-2014.

Табела 6.4. Збирни преглед научноистраживачких резултата (публикација) у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства за науку.

Табела 6.5. Списак одбрањених докторских дисертација и одговарајуће публикације у часописима са рецензијом који приказују резултате докторске дисертације за све кандидате који су докторирали на високошколској установи у периоду 2006-2011.

Прилог 6.1. Награде и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.4. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно - уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.

Прилог 6.5. Листа опреме у власништву установе која се користи за научноистраживачки рад

СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

а) Опис стања, анализа и процена

Архитектнски факултет Универзитета у Београду институција је са традицијом дугом преко 160 година. У периоду после Другог светског рата Архитектонски факултет води политику бирања наставника по основама резултата научно-истраживачког и стручно-уметничког рада. Пет наставника Архитектонског факултета бирана су у чланство САНУ (Бранислав Којић, Иво Антић, Ђорђе Злоковић, Милан Лојаница, Бранислав Митровић).

Избор наставника врши се у складу са одредбама Статута АФ, чланови 118-121, у складу са одредбама Правилника о поступку предлагања за избор наставника и поступку за избор сарадника, и Правилника о обезбеђењу и унапређењу квалитета. Поступци за избор наставника спроводе се јавно. Услови за избор нису прецизно дефинисани, због специфичности дисциплине. Ради јаснијег увида, Извештаји комисије објављују се на сајту Факултета. Избор се врши тајним гласањем.

Научна компетентност наставника и сарадника вреднује се према критеријумима и индикаторима Министарства науке као и критеријумима установљеним од стране Универзитета у Београду.

Педагошке способности наставника и сарадника су један од важних услова при избору. Постоје посебне одреднице Статута које регулишу проверу у овој области код кандидата који први пут конкуришу за универзитетске наставнике. Оцена резултата педагошког рада наставника и сарадника даје се на основу резултата које су показали у раду са студентима: уредност у држању наставе и консултација, коректност у раду са студентима, припремљеност за наставу, разумљивост, јасноћа и доступност излагања изабране грађе, прилагођавање сложености и обима излагања, упућивање студената на самостални рад, вођење студената у изради семинарских радова и других обавеза предвиђених наставним планом и програмом подстицање критичког мишљења, поштовање различитих мишљења, спремност наставника да усавршава своје педагошке вештине.

Факултет и Студентски парламент су обезбедили студентима учешће у оцењивању наставника и сарадника континуирано у последњих пет година. Они на тај начин учествују у осигурању квалитета студијских програма. Изведене су три евалуације наставника и сарадника, које су указале на одређене проблеме. Евалуације су помогле наставницима да самокритички сагледају одређене показатеље свог педагошког рада и да их коригују.

Оцена резултата постигнутих у обезбеђивању научно-наставног подмлатка сагледава се кроз руковођење и учешће у изради завршних радова на основним, дипломским и докторским студијама, припремљеност наставника за менторски рад, редовност испуњавања менторских обавеза, ангажовање научно-наставног подмлатка у научним пројектима и пружање помоћи за даљи научни развој кандидата и сл. Селекција наставног подмлатка врши се континуално, укључивањем студената-волонтера у наставне активности. Ипак, законски оквир за избор у асистентско звање (студент докторских студија) доводи у изузетно тешку ситуацију најталентованије младе сараднике, јер, поред интензивних обавеза у настави, морају у року да заврше докторске студије.

Оцена о учешћу у стручним организацијама и другим делатностима од значаја за развој научне области и високошколске установе огледа се у организацији научних и стручних скупова, чланство у редакцији научних и стручних часописа, рецензије монографија, књига, уџбеника, радова за часопис, учешће у организацији промотивних акција, промотивних предавања, учешћу у стручним органима струковних савеза, признања за рад у струковним организацијама, итд.

Недовољно је изражена критичност према резултатима рада у поступку избора. Не постоји програм едукације наставника и усавршавања педагошких способности ни оцењивање њиховог

квалитета као критеријума за избор.

Не постоји програм планираног, систематског усавршавања наставника и сарадника. Искуства у области истраживања и стручноуметничког рада недовољно се преносе у област наставе, посебно на нижим циклусима студија. Општи низак животни стандард утиче на квалитет наставника и сарадника у складу са специфичностима дисциплине (путовања, литература, усавршавање, опрема).

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене S-Strength/предности, W-Weakness/слабости O- Opportunities/могућности, T –Threats/препреке	квантификација процене
јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника	S Извештај о избору иде на увид јавности (у штампаном и дигиталном облику); изложбе; сагласност Универзитета	+++
	W Слабо интересовање за увид у референце наставника	++
	O Увођење јединствених формулара за пријаву на конкурс	+
	T	0
усаглашеност поступка избора са предлогом критеријума Националног савета за високо образовање	S Процедура избора се поштује	+
	W Недовољно дефинисани специфични критеријуми за избор у области архитектуре и урбанизма	++
	O Прецизно дефинисање критеријума за избор у складу са специфичношћу професије	+
	T Неразумевање специфичности квалификација наставника архитектуре и урбанизма у оквиру академске заједнице	++
систематско праћење и подстицање педагошких истраживачких и стручних активности наставника и сарадника	S	0
	W Не постоји систематско праћење и подстицање	+++
	O	0
	T Одсуство свести о потреби увођења овакве праксе	+++
дугорочну политику селекције наставничког и истраживачког подмлатка	S Ангажовање волонтера	+
	W Не постоји дугорочна политика	+++
	O Праћење волонтера и студената на докторским студијама	+
	T Недовољан квалитет доктораната	+++
обезбеђење перманентне едукације и усавршавања	S	0
	W Не постоји систем	+++
	O	0
	T Незаинтересованост, недостатак мотивације	+
повезаност образовног рада са истраживањем на пројекту и радом у привреди	S Постоји код наставника који се бирају на основу стручноуметничке верификације	++
	W Недовољно дефинисани критеријуми	++
	O Увести као јасне критеријуме при избору	+
	T Хипокризија	+
вредновање педагошких способности	S По Закону постоји, у Статуту имплементирано	++
	W Неопштовање статутарних одредби; Необјективност процене	+++
	O Посебно вредновање мишљења студената	+
	T Игнорисање резултата студентске евалуације	+++
вредновање истраживачких способности	S	
	W Не постоје извештаји о активностима наставника и сарадника (референце)	+++
	O Увођење система и обавезе перманентне евалуације	++
	T	
уважавање мишљена студената о педагошком раду наставника и сарадника	S Постоји систем студентске евалуације	++
	W Недовољно уважавање студентског мишљења о раду наставника и сарадника	+++
	O Повећавање значаја студентске евалуације у сагледавању педагошког рада	++
	T Маргинализација система студентске евалуације	++

+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

Структура наставног кадра АФ у односу на звања је неуједначена (неуједначен однос између броја редовних и ванредних професора, као и између укупног броја наставника и сарадника), нарочито узимајући у обзир скори одлазак у пензију већег броја редовних професора. Обзиром да АФ улази у поновну акредитацију студијских програма закључено је да пре дефинисања промена у структури студијски програма није могуће формулисати план развоја кадра и спровести анализу потреба за наставним кадром те у том смислу АФ нема Прилог 7.3.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Уређивање услова за избор наставника и сарадника у складу са специфичностима дисциплине архитектуре и урбанизма на нивоу Универзитета
- Усвајање протокола о годишњем извештају о раду наставника и сарадника (усвојено 18.02.2013. године одлуком ННВ).
- Организовање и стимулисање перманентног усавршавања наставника и сарадника (курсеви, семинари, студије, путовања) у смислу стицања стручних, научних и педагошких компетенција.
- Дефинисање механизма за институционалну и финансијску подршку усавршавању и учешћима на научним и стручним скуповима, студијским боравцима, гостовању предавача по позиву, доступношћу научне и стручне литературе.
- Развијање свести о потреби систематског праћења и подстицања педагошких, истраживачких и стручних активности.

д) Показатељи и прилози за стандард 7

[Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

[Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника](#)

[Прилог 7.2. Број запослених наставника у односу на укупни број студената](#)

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

а) Опис стања, анализа и процена

Квалитет студената обезбеђује се специфичним начином селекције студената, који је у складу са студијским програмима Факултета, перманентним праћењем и оцењивањем током активног учешћа за време наставе, ангажовањем на вежбама и праћењем и оцењивањем рада за време праксе. Упис на Основне академске студије се врши у складу са Статутом АФ, члан 71-72. Избор - рангирање студената за упис на Дипломске академске студије врши се на основу просечне оцене на Основним академским студијама, у складу са Статутом АФ, члан 73. Упис на Специјалистичке академске студије врши се у складу са Статутом АФ, члан 75. Упис на Докторске студије врши се у складу са Статутом АФ, члан 74. Оцењивање и пролазност студената се прати и анализира.

На конкурс за упис на Основне академске студије се последњих година пријављује све мањи број студената. У току претходне године однос пријављених и уписаних студената је био 1,3:1. Специфичност дисциплине која се изучава у оквиру поља техничко-технолошких наука и уметности дефинише критеријуме на основу којих се припрема и спроводи Пријемни испит за проверу склоности и способности. Факултет потенцијалним кандидатима и уписаним студентима обезбеђује све релевантне информације неопходне за опредељење при упису. Програм и садржај Пријемног испита дефинисан је у Информатору за упис, који издаје Факултет, и којем су дата сва упутства и информације о условима под којима неко може да конкурише за упис на Факултет.

Право уписа у прву годину академских студија регулисано је Правилником о пријемном испиту. Право уписа имају кандидати са завршеном четворогодишњом средњом школом. Упис студената у прву годину академских студија се врши на основу Конкурса који објављује Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Конкурс за упис студената се спроводи Комисија коју именује Наставно-научно веће Факултета. Упис студената се обавља у два уписна рока: јунском и септембарском (уколико има слободних места). Ако се кандидат, који је остварио право на упис према конкурс, не упише у предвиђеном року, Факултет на његово место уписује другог кандидата према редоследу на ранг листи.

Комисије, које су одређене за спровођење конкурса за упис студената у прву годину студија, организују пријем пријава и докумената кандидата за упис, а потом организују полагање класификационог испита у оба уписна рока. Полагање класификационог испита се организује у складу са законом и Статутом Факултета. Редослед кандидата утврђује се на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата на пријемном испиту за проверу склоности и способности. На основу укупног броја остварених бодова на класификационом испиту и по основу успеха у средњој школи, сачињава се привремена ранг листа свих кандидата. Ова листа садржи основне податке о сваком кандидату, број поена на класификационом испиту, број поена по основу успеха у средњој школи и укупан број поена. Редослед кандидата на ранг листи је одређен на основу укупног броја поена. Ова листа се поставља на огласну таблу Факултета као и на интернет страницу Факултета. На табели се јасно означава број студената који стичу право уписа са финансирањем школовања из буџета, број студената који стичу право уписа са сопственим финансирањем школовања и број студената који нису стекли право на упис. Комисија за спровођење конкурса, по потреби, даје објашњења кандидатима везаним за њихово место на ранг листи, а према законској процедури се решавају и сви евентуални приговори на објављену ранг листу, после чега се сачињава и објављује коначна ранг листа.

Једнакост и равноправност студената по свим основама (пол, раса, нација, вера, сексуално опредељење) је апсолутно загарантована.

Похађање наставе и вежби је обавезно са чиме су студенти унапред упознати.

Информисање студената је унапређено (сајт, огласне табле), али се студенти још увек недовољно информишу о својим правима и обавезама. Студенти се оцењују помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура која се континуирано примењују, а све према Правилнику о оцењивању Универзитета у Београду.

Методје оцењивања студената и њихових знања која се усвајају у току наставно-научног процеса усклађене су са циљевима, садржајима и обимом акредитованих студијских програма. Факултет обезбеђује коректно и професионално понашање наставника током оцењивања студената (објективност, коректан однос према студенту). Факултет настоји да анализира и оцењује методе и критеријуме оцењивања студената по предметима, а посебно: да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету; да ли се прати и оцењује рад студента током наставе; какав је однос оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени; да ли се оцењује способност студената да примени стечена знања.

Такође, прате се и проверавају пролазност студената по предметима, програмима, годинама и предузимају корективне мере у случају аномалија у оцењивању. Пролазност студената је на нивоу европског просека. Квалитетан студијски програм и реализација наставе, захваљујући и специфичности дидактичког метода прилагођеног дисциплини, узрокују висок ниво ефикасности студија и пролазности студената. Синхронизација реализације наставе врши се на нивоу области наставе („по вертикали“) у оквиру департмана, а на нивоу семестара („по хоризонтали“) у оквиру већа година.

Факултет студентима омогућава и подстиче одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању у складу са Законом о високом образовању и Закона о студентском организовању. Активан је Студентски парламент који активно сарађује са органима Факултета у погледу неопходних анкета, организацији спортских активности студената, учешћа студената у комисијама и органима Факултета.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S -Strength/ предности , W -Weakness/ слабости , O - Opportunities/ могућности , T –Threats/ препреке	квантификација процене
процедура пријема студената	S Традиција пријемног испита. Стално унапређивање процедуре и области провере способности.	+++
	W Притисци за пријем мимо процедуре.	+
	O Анализа структуре и ефеката пријемног испита.	++
	T	o
једнакост и равноправност студената, укључујући и студенте са посебним потребама	S Сви студенти имају иста права и могућности.	++
	W Одређене посебне потребе смањују могућност студирања архитектуре.	++
	O Увођење одговарајућих услова за студенте са посебним потребама.	+
	T Недостатак средстава за обезбеђење услова.	+++
рад на планирању и развоју каријере студената	S	o
	W	o
	O	o
	T	o
доступност информација о студијама	S Све информације доступне на сајту и преко студентских представника.	+++
	W Студенти недовољно заинтересовани за поједине информације (студенти немају интереса да буду информисани).	++
	O Припрема посебних брошура за сваког студента. Увођење институције татора.	+++
	T Недостатак мотивације за информисањем.	+++
доступност процедура и критеријума оцењивања	S Сви наставници јавно објављују критеријуме оцењивања; на усменом испиту обавезно присуство треће особе.	+++
	W Различити критеријуми код различитих наставника на истом предмету Поједини предметни наставници мењају правила оцењивања у току извођења наставе.	++
	O Увођење процедура за уједначавање критеријума – изложбе, спољни критичари, комисијско оцењивање.	++
	T Затечена аутономија наставника.	++
анализу метода и критеријума оцењивања по предметима, програмима, годинама, уз корективне	S Студентима омогућен избор предметног наставника за поједине предмете. На Факултету су прихваћене специфичне методе оцењивања (портфолио, дебата, презентација).	++

мере		Пролазност студената подигнута на европски ниво.	
	W	Неуједначеност критеријума по студијима у оквиру године. Утицај критеријума оцењивања на евалуацију наставничког рада.	++
	O	Израда изложби и каталога предмета, комисијско оцењивање на предмету Студио пројекат.	+++
	T	Недовољна заинтересованост студената услед неинформисаности и непознавања интереса.	+++
усклађеност метода оцењивања са исходима студијског програма	S	Солидна информисаност о овом питању наставника и студента .	+
	W	Упросечавање студентског знања. Необјективност у оцењивању у односу на крајњи резултат испита.	++
	O	Могућност провере усклађености предвиђена радом већа година.	++
	T	Координатори и студенти недовољно заинтересовани због непознавања личног интереса.	+
објективност и принципијалност наставника у процесу оцењивања	S	Статутом обезбеђена процедура жалбе на добијену оцену. На Факултету развијен став о принципијалности и непристрасности. Оцене се највећим делом добијају на јавним одбранама.	+++
	W	Могућа неискусност у процени код млађих наставника.	+
	O	Увођење протокола оцењивања студента.	++
	T		0
праћење пролазности студената по предметима, програмима и годинама, уз корективне мере	S	Висока пролазност.	++
	W		0
	O	Статистичко праћење.	+
	T	Опасност неразумевања значаја праћења пролазности.	+
студентско организовање и учествовање у одлучивању	S	Статутом предвиђено учешће студената у раду факултетских органа обезбеђује утицај и реакцију на актуелне одлуке, услове студирања и сва питања од интереса студената.	+++
	W	Могућност потенцирања личних интереса.	+
	O	Могућност употребе студентске енергије за постављање Факултета и наставе на Факултету на место које му припада (организовање конференција, анкета, пројеката, догађаја).	++
	T	Неразумевање од стране дела професора за свако бављење активностима ван наставног програма.	++

+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

Студенти недовољно похађају све предвиђене видове наставе, дају предност апликативном делу. Уочава се недовољна свест студената о важности стечених компетенција, знања и вештина у односу на формалне резултате (оцена, диплома).

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Редовна анализа ефеката пријемног испита.
- Увођење инструмената за редовно похађање наставе, утврдити правила понашања у току наставе
- Инсистирање на редовном праћењу информација на сајту.
- Допунски напор наставника да ажурирају податке о настави на сајту.
- Увођење процедура за достављање информација студентима на захтев.
- Радити на унапређењу свести студената о неопходности самосталног рада
- Унапредити методе и критеријуми оцењивања студената по предметима а посебно: да ли је метод оцењивања студената прилагођен предмету; да ли се прати и оцењује рад студента током наставе; какав је однос оцена рада студента током наставе и на завршном испиту у укупној оцени; да ли се оцењује способност студената да примени знање.
- Деифнисање процедуре и корективних мера у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања
- Боља организованост студентских представника.

д) Показатељи и прилози за стандард 8

Табела 8.1. [Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија](#)

Прилог 8.1. [Правилник о процедури пријема студената](#)

Прилог 8.2. [Анкете студената о процени услова и организације студијских програма и процени објективности оцењивања](#)

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

а) Опис стања, анализа и процена

Квалитет доступности уџбеника се обезбеђује спровођењем Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности и Правилника о раду библиотеке Факултета.

Архитектонски факултет има библиотеку снабдевену уџбеницима и осталом литературом која својим нивоом и обимом обезбеђује подршку наставном, научноистраживачком и уметничком раду. Студенти Архитектонског факултета користе и услуге Универзитетске библиотеке у Београду, као и Народне библиотеке Србије.

Библиотека тренутно располаже са 12685 монографских публикација. Библиотечки фонд је састављен од стручне литературе, уџбеника, скрипти, страних и домаћих часописа, и других материјала који су у функцији наставе која се изводи на Факултету. Библиотечки фонд се перманентно попуњава и иновира на основу предлога наставника и сарадника, студената, као и процене самог библиотекара о томе шта треба набавити. Библиотечки фонд садржи скоро све неопходне уџбенике и наставну литературу који су наставним плановима и програмима предвиђени као обавезна литература. Поред тога, фонд садржи и бројне стручне публикације, на домаћем и страним језицима, које се користе на основним и дипломским академским студијама. Годишњим претплатама на домаће и стране часописе, студентима се омогућава да прате најновија достигнућа и иновације у струци, и по нашој евиденцији до данас имамо 154 наслова часописа. Библиотека располаже и литературом неопходном за докторске академске студије. У свом фонду Библиотека чува и одбрањене докторске, магистарске и специјалистичке радове, од тога 191 докторску дисертацију, 446 магистарских теза и 307 специјалистичких радова.

Факултет систематично прати, оцењује и унапређује структуру и обим библиотечког фонда. Тако је за протекле три године библиотечки фонд богатији за 1332 монографске и 44 серијске публикације у домену стручне и научне литературе. Студенти и наставно особље факултета се константно информишу о новим насловима у факултетској библиотеци путем званичног веб-сајта факултета. Део сајта о информацијама везаним за библиотеку је систематично организован. Наиме, поред одељака о књигама и часописима који су заступљени у штампаној и електронској форми, постоји и посебан одељак који је посвећен насловима за докторске студије. Овај фонд се константно обнавља и допуњује новим насловима и студенти се о томе стално обавештавају. Студентима докторских студија и наставном особљу факултета је омогућен приступ монографским и серијским публикацијама и ван факултета и то преко сервиса НБС (Народне библиотеке Србије) KoBSON.

Библиотека поседује стручно обрађене каталогe: ауторски/азбучни, стручни, предметни, каталог дипломских радова, магистарских и докторских дисертација. Од 2004. г. Библиотека је прешла на електронски каталог у систему COBISS, односно приступила је ВБС-у (Виртуелној библиотеци Србије), и све новоприспеле публикације се обрађују електронским путем. Библиотекар је обучен, односно има одговарајуће лиценце за обраду монографских публикација и библиографије истраживача, а такође и посећује курсеве који се одржавају у Народној библиотеци и Универзитетској библиотеци и своја знања преноси наставницима и студентима Факултета. Компетентност и мотивисаност особља за подршку у библиотеци, читаоници и рачунарском центру се прати, оцењује и унапређује.

Својим целодневним радним временом Библиотека пружа могућност увида и коришћења свога фонда, не само студентима Архитектонског факултета већ и другим заинтересованим лицима. Просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и осталог електронског материјала, а нарочито студентске читаонице смештене су одговарајућем делу зграде како би студентима, наставницима, сарадницима и свим осталим корисницима пружили адекватне услове за рад. Библиотечка читаоница има капацитет од максимално 100 особа. Поред тога,

факултет поседује медијатеку у којој се одржавају предавања и приказује аудиовизуелни материјал везан за наставни процес. Медијатека је снабдевена опремом за седење, али није снабдевена фиксном рачунарском опремом.

Факултет обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за рад у настави. Информатички ресурси су на завидном нивоу, обновљени и приступачни студентима. Преко студентских налога студентима је омогућен приступ интернету. Факултет развија сарадњу са дистрибутерима легалног софтвера.

У канцеларији библиотеке постоје три рачунара и један штампач који су намењени за рад запослених у библиотеци. У библиотеци је запослено два библиотекара и њихова стручна квалификација и образовни статус усклађени су са националним и европским стандардима за пружање оваквих врста услуга. У библиотеци ради и један књижничар. По потреби, чланови студентске задруге укачују се у рад само на издавању књига.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S-Strength/предности, W-Weakness/слабости O- Opportunities/могућности, T –Threats/препреке		квантификација процене
постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему	S	Постоји Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности	+++
	W	-	0
	O	-	0
	T	-	0
покривеност предмета уџбеницима и училима	S	Делимична заступљеност литературе у форми „читанке“. Могућност коришћења широке литературе уместо уџбеника. Сваки предмет је покривен одређеним библиотечким фондом. Издања на енглеском језику.	++
	W	Недовољно издања на српском језику.	++
	O	Додатни извори финансирања како би се допунио библиотечки фонд и, тиме, обезбедио стандард и квалитет наставе.	+
	T	Изостанак финансијске подршке у обезбеђивању нових наслова.	++
структура и обим библиотечког фонда	S	Унапређењу библиотечког фонда се последњих година придаје изузетна пажња.	+++
	W	Недостатак периодике. Недовољан библиотечки фонд за сваку истраживачку област.	++
	O	Сарадња са НБС, популарисање KoBSON-а.	+++
	T	Немогућност плаћања НБС за сервис COBISS.	++
постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа)	S	Адекватна опремљеност хардвером и софтвером.	+++
	W	Недовољна покривеност wireless приступа; мањак особља.	+
	O	Увођење мултимедијалне опреме у више сала; увођење wireless конекције.	+++
	T	Недостатак средстава за текуће одржавање мреже и усавршавање кадрова.	+++
број и стручна спрема запослених у библиотеци и другим релевантним службама	S	Број и стручна спрема запослених у библиотеци одговарају стандардима.	++
	W	-	0
	O	Укључивање чланова студентске задруге. Пријем стално запослених чланова библиотеке.	++
	T	Недовољни фондови у буџету за ваннаставно особље	++
адекватност услова за рад (простор, радно време)	S	Радно време библиотеке.	+++
	W	Неадекватна опремљеност простора читаонице и осталих садржаја библиотеке.	+++
	O	Реновирање, адаптација и опремање простора библиотеке.	+++
	T	Стање простора и опреме као фактор урочавања услова за рад.	+++
			+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

Уочава се недостатак простора за неопходне активности библиотеке - читаоницу и простор за смештај библиотечког фонда. Постојећа опремљеност поменутих простора је у изразито лошем стању. Овде се, пре свега, мисли на полице, столице и материјализацију простора, која услед старости утиче на квалитет одвијања активности у простору библиотеке.

Такође је уочено да не постоји довољно литературе за поједине области које се изучавају на факултету, и на српском и на страним, претежно, енглеском језику. Облик финансирања библиотечког фонда је углавном преко научно-истраживачких пројеката. Претплата на часописе је организована преко управе факултета.

У погледу информатичке опреме још увек постоје простори који нису сасвим адекватно опремљени према планираном стандарду АФ.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Унапређење система коришћења библиотечког фонда кроз доношење стандарда употребе литературе у односу на стандарде наставе према принципима Болоњске декларације (број радних сати).
- Разматрање могућности за продужење радног времена библиотеке
- Формирање „читанки“/reader у складу са курикулумом, избор из постојеће литературе и усклађеност са радом на пројектима.
- Дефинисање стандарда техничке опремљености наставних и ненаставних простора.
- Обезбеђивање набавке рачунара за студенте и особље факултета по повољним условима (бенефиције, начин отплате, сервис).
- Организовање годишњих сајмова за размену књига и других издања међу студентима.
- Систематично праћење и оцењивање квалитета уџбеника и других наставних средстава с аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова).
- Уџбенике и друга наставна средства која не задовољавају дефинисане стандарде иновирати или заменити квалитетнијим.

д) Показатељи и прилози за стандард 9

Табела 9.1. [Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи](#)

Табела 9.2. [Назив уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи](#)

Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима.

Прилог 9.2. Попис информатичких ресурса.

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

а) Опис стања, анализа и процена

Организација и утврђене надлежности у погледу органа управљања уређени су Статутом факултета. Орган управљања факултетом је Савет факултета, а орган пословођења је декан, чије су надлежности, права и обавезе одређени Статутом.

На предлог декана Савет Факултета је именовао четири продекана из реда наставника и једног студента продекана на предлог Студентског парламента. Надлежност продекана из реда наставника је руковођење појединим сегментима из делатности Факултета (настава, докторске студије, финансије, међународна сарадња), а студент продекан заступа интересе студената.

Највиши стручни орган је Наставно-научно и Изборно веће Факултета. Рад Наставно-научног већа и Изборног већа факултета уређен је Статутом Архитектонског факултета .

Наставно особље факултета подељено је у три организационе јединице – департман за архитектуру, департман, за урбанизам и департман за архитектонске технолгије. Рад департмана уређен је Стаутом АФ и пре свега се односи на организовање послова на развоју студисјких програма и реализацији наставе из одређених ужих области архитектуре и урбанизма.

Хоризонталну координацију и организацију у реализацији наставе по годинама и семстрима води Веће година, кога чине руководица Већа кога именује ННВ, наставници руководиоци предмета те године и предствници студентског парламента те године.

Веће докторских студија задужено је за развој програма и спровођење наставе на докторским студијама и чине га продекан за докторске студије и представници свих департмана учесници у настави докторских студија. Чланове докторског већа именују департмани.

Факултет у свом саставу има квалификовано ненаставно особље чији се избор врши према одредбама Закона о раду и Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности запослених Факултета којим је регулисан начин и поступак избора, права, обавезе и одговорности запослених, право на стручно усавршавање и сва друга питања везана за остваривање права и обавеза по основу рада.

Ненаставно особље и њихов рад представља подршку одвијању делатности Факултета и доступан је оцени наставника, студената и јавног мњења. Њихов рад тиче се пре свега активности факултета везаних за свакодневне контакте са наставницима, студентима и трећим лицима. АФ има организовану Општу службу, Студентску службу, Службу за финансије и Копирницу.

Рад свих служби и организационих јединица уређен је посебним правилницима: Правилником о систематизтацији послова и радних места, Правилник о канцеларијском и архивском пословању и Колективним уговором факултета.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S-Strength/предности, W-Weakness/слабости O- Opportunities/могућности, Т –Threats/препреке	квантификација процене
дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа	S Ингеренције органа су јасно дефинисане Статутом Факултета	+++
	W Процедуре и однос академске хијерархије и хијерархије у управљању	++
	O Стандардизација и администрирање надлежности и процедура	++
	T	o
дефинисаност организационе структуре	S У највећој мери јасна организациона структура	++
	W Недовољна комуникација између појединих органа	+
	O Унапређење процедура сарадње	+
	T Лични фактор	++
праћење и оцењивање квалитета управљања установом, уз мере за	S Процедура спољње евалуације	+
	W Недовољна транспарентност управљања	++
	O Годишњи извештај у облику јавног билтена, дискусија на ННВ	++

унапређење	T	Недовољна самокритичност	++
праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља, уз мере за унапређење	S	Континуирано праћење рада ненаставних радника и служби	+
	W	Финансијска ограничења	++
	O	Унапређење синхронизације рада	++
	T	Лични фактор	+
дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља	S	Квалификациони захтеви дефинисани систематизацијом радних места; напредовање у складу са квалификацијом и залагањем	++
	W	Однос према особљу делимично зависи од става пословног органа, који се мења на 3 године	+
	O	Стручно усавршавање	++
	T	Немотивисаност	+
доступност релеватних информација о раду стручних служби и органа управљања	S	Транспарентност у раду органа управљања и стручних служби	+
	W	Кореспонденција и архивирање у папирној форми	++
	O	Увођење електронске кореспонденције	+++
	T	Отпор новом приступу	++
перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља	S	Организовање усавршавања особља	++
	W	Не постоји протокол за одлучивање о приоритетима	+++
	O	Увођење протокола за усавршавање ваннаставног особља	+
	T	Субјективни приступ при одлучивању	+

+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

Уочено је да управљачке функције не прате довољно ефикасно промене у реформисане наставе, која захтева промене у организацији и увођење нових управљачких процедура, што је веома отежано обзиром на, иако у складу са стандардима, малобројност ненаставног особља. Стога, постоји свест о неопходности ефикасне службе која би подржала транзицију усклађивања наставе са европским стандардима и принципима Болоњске декларације као што је Центар за акредитацију који у овом тренутку има једног, за ову врсту послова, недовољно обученог службеника. Факултет до сада није систематски пратио и оцењивао организацију и управљање установом осим преко годишњих извештаја о раду. Такође, уочена је потреба за унапређењем постојећих процедура у службеним евиденцијама и кореспонденцији.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Дефинисање плана унапређења у области управљања.
- Унапређење синхронизације рада праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља.
- Увођење мера за унапређење праћење и оцењивање квалитета управљања институцијом
- Увођење система сталне комуникације запослених са управним органима (радно место, термин).
- Потраживање наменских средстава од надлежних органа (министарства) за унапређење квалитета пословања.
- Редовно објављивање годишњих планова и извештаја о раду.
- Унапређење компетенција управљачких структура у области менаџмента.
- Дефинисање стандарда, надлежности и процедура управљања путем протокола (посебно продекана за докторске студије).
- Унапређење транспарентности пословања .

д) Показатељи и прилози за стандард 10

Табела 10.1. [Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)

Прилог 10.1. [Статут високошколске јединице](#)

Прилог 10.2. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.3. Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

а) Опис стања, анализа и процена

Архитектонски факултет обезбеђује адекватне просторне и техничке услове за квалитетно извођење наставе. Зграда Техничких факултета први је објект у Србији наменски грађен за потребе високошколске наставе. Хигијенско-технички услови рада на Факултету су релативно квалитетни, и сваке године ради се на њиховом унапређењу, у границама финансијских могућности. У протекле 3 године Факултет реализује редовно одржавање простора из сопствених средстава (кречење, хобловање паркета и сл.). Настава се одржава у Амфитеатру, салама и рачунарским учионицама. Поред просторија намењених првенствено одржавању наставе, специфичност наставе активира и наставничке кабинете као простор у коме се делом реализује настава.

Стандарди за реализацију наставе одговарају предвиђеном броју студената (1175 студената, 6510,71м² бруто / 2499,60м² нето, односно 5,54м² бруто површине по студенту 2.13м² нето површине по студенту).

Иако стандарди за област уметности захтевају веће вредности, специфичност савременог дидактичког рада са студентима (рад на рачунарима, све више студената доноси своје лап-топ рачунаре), могућа је квалитетна реализација наставе. Факултет поседује вредну и савремену техничку опрему (рачунарску мрежу, сервере, рачунарске лабораторије, принт-центар, школске верзије софтвера, бежичну интернет мрежу), као и коректан библиотечки фонд.

За извођење наставе студијског програма користи се амфитеатар, 14 учионица, 2 компјутерске учионице, 2 слушаонице и библиотека са 2 читаонице. За сваког студента на студијском програму обезбеђено је место у амфитеатру, учионици и компјутерској учионици по сменама. Амфитеатар и слушаонице опремљене су клупама и подлогама за писање, таблом, осветљене су и адекватно озвучене. Све вежбаонице опремљене су таблама, потребним бројем цртаћих столова и столица, паноима за излагалагање студентских радова, као и техничком опремом неопходном за извођење наставе.

Амфитеатар и слушаонице опремљене су пројекционим платнима, рачунаром и видео бимом. За извођење наставе на располагању је одређени број видео бимова, лап-топ рачунара, дигитална камера и фотоапарати и друга пратећа рачунарска опрема за извођење апликативне наставе у учионицама, односно на терену. У компјутерским учионицама студентима је на располагању 60 рачунара, који су у мрежи и са приступом интернету, као и штампачи и остала пратећа опрема.

Поједини простори намењени извођењу наставе опремљени су интернет бежичном мрежом.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S-Strength/ предности , W-Weakness/ слабости O- Opportunities/ могућности , T –Threats/ препреке	квантификација процене	
усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената	S	Квалитет, структура и стање простора	++
	W	Недостатак површине у односу на број студената у складу са потребама наставе	+
	O	Проширење простора	+
	T	Правна процедура	++
адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме	S	Техничка опрема је адекватна и савремена	+++
	W	Одржавање и набавка нове опреме	++
	O	Систем техничке подршке; континуирано осавремењавање	++
	T	Недостатак средстава	+++
усклађеност капацитета опреме са бројем студената	S	Расположива средства задовољавају прописане стандарде	++
	W	Недовољна искоришћеност просторних капацитета	++
	O	Рерганизација коришћења простора	++
	T	Недостатак финансија	+++
рачунарске учионице	S	Факултет поседује две рачунарске учионице и принт центар; студенти користе своје рачунаре	++
	W	Недостатак опреме која омогућава бољу презентацију студентских радова	++

	О	Обезбеђивање опреме	++
	Т	Недостатак средстава	++
+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)			

Уочен је недостатак простора намењен активностима у складу са специфичним програмом (макетарнице опремљене прибором и материјалом за рад). Такође, недостатак се огледа и у рачунарској опреми и могућностима које пружа напредак технологије у презентовању производа рада студената (3Д штампачи, ласери за сечење материјала, CNC...). Уочен је одређени мањак адекватно опремљеног простора за реализацију практичне наставе.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Утврђивање плана даљег унапређења опреме, адаптације и пренамена постојећих простора у циљу повећања капацитета просторија намењених извођењу наставе.
- Остваривање континуитета у реконструкцији просторних капацитета, унапређењу комфора и оптимизацији коришћења.
- Разматрање могућности за ангажовањем додатног простора
- Остваривање континуитета у иновирању постојеће и набавци нове рачунарске технолошки напредне опреме

д) Показатељи и прилози за стандард 11

Табела 11.1. [Укупна површина \(у власништву високошколске установе и изнајмљени простор\) са површиномобјеката \(амфитеатри, учионице, лабораторије, наставне базе, организационе јединице, службе\)](#)

Табела 11.2. [Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду](#)

Прилог 11.1 [Однос укупног простора и броја студената на свим акредитованим студијским програмима](#)

СТАНДАРД 12: ФИНАНСИРАЊЕ

а) Опис стања, анализа и процена

Архитектонски факултет послује под називом Универзитет у Београду, Архитектонски факултет. Седиште Факултета је у Београду, Булевар краља Александра 73/2. Факултет је испунио све стандарде за акредитацију високошколских установа и Република Србија, Комисија за акредитацију и проверу квалитета издала је Уверење о акредитацији високошколске установе број 612-00-111/2008-04, 612-00-257/2011-04.

Факултет има својство правног лица са правима, обавезама и одговорностима утврђеним Законом и Статутом. У правном промету са трећим лицима Факултет иступа у своје име и за свој рачун. Факултет је уписан у судски регистар код Трговинског суда у Београду. Регистрован је за делатности из области образовања, шифра 8542, као и за друге делатности у складу са решењем о регистрацији код надлежног суда.

Факултет остварује приходе из више извора. Основни извор финансирања су средства из буџета РС (Министарство просвете, науке и технолошког развоја) која се обезбеђују у складу са одговарајућом Уредбом, тј на основу Закона о високом образовању, Посебног колективног уговора за високо образовање и Уредбе о нормативима и стандардима услова рада универзитета и факултета за делатности које се финансирају из буџета. Факултет у оквиру образовне делатности приходује и од школарина самофинансирајућих студената. Остали приходи остварују се од сарадње са привредом, као и другим видовима сарадње у складу са регистрацијом Факултета.

Сва финансијска средства се исказују и евидентирају у складу са јединственом буџетском класификацијом. Финансијско планирање је у складу са Законом о буџетском систему.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S-Strength/ предности , W-Weakness/ слабости O- Opportunities/ могућности , T –Threats/ препреке	квантификација процене
изворе финансирања	S Буџетска средства су стабилна, а све у складу са Законом о високом образовању и Уредбом о финансирању високошколских установа.	++
	W Недовољан приход од пројеката. Пад сарадње са привредом.	+++
	O Укључивање у међународне Пројекте, истраживања и повећање сарадње са привредом.	+++
	T Ограничења у буџету, смањење интересовања.	++
дугорочно обезбеђење финансијских средстава за наставу, научноистраживачки, уметнички и стручан рад	S Факултет се финансира из буџетских средстава и система финансирања и самофинансирања предвиђеног Законом.	++
	W Недовољно ангажовање Факултета у остваривању сарадње на добијању пројеката. (Међународни пројекти).	+++
	O Промена подзаконског оквира; Борба за адекватно финансирање усклађено са специфичним стандардима и методама наставе, као и што веће ангажовање на међународним пројектима (Erasmus, Tempus...).	+++
	T Смањење буџетских средстава, пад интересовања студената.	+
финансијско планирање и одлучивање	S Обавеза финансијског планирања дефинисана Статутом и Законом.	+++
	W Планирање без повољног утицаја на приходе.	+
	O Професионално управљање финансијама.	++
	T Економска криза у земљи и региону.	+++
јавност начина употребе финансијских средстава	S Буџетска средства транспарентна према Трезору; приходи и расходи приказани у завршном рачуну. Финансијско пословање подложно контроли од стране Савета.	+++
	W Информације о буџетским средствима нису усклађене са Законом о буџетском систему.	+
	O На време добити информацију о буџету за наредну годину, а све у складу са Законом о буџетском систему, од ресорног Министарства.	++
	T Економска криза у региону.	++

+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

Као предност уочена је сигурност прихода из буџета, као и заинтересованост за студије архитектуре и поред високе економске цена студија.

Систем приходовања из буџета није усклађен са специфичностима реализације наставе архитектуре, чиме се директно угрожавају задати стандарди наставе. Приходи сарадње са привредом у драстичној мери опадају услед глобалне економске кризе.

Позиција архитектуре као дисциплине отежава добијање истраживачких пројеката. Неадекватан третман у оквиру буџетског финансирања. Позиција дисциплине у систему НИП.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Интензивирање активности ка препознавању специфичности дисциплине и методологије на нивоу Националног савета и Министарства.
- За дугорочно планирање и стабилно пословање Факултета недостају нам одговори надлежних институција, пре свега на предлог финансијског плана као и на предлог кадровских решења, а на основу добијених акредитација и дозвола за рад и нарочито поштовање Уредбе о нормативима и стандардима услова рада универзитета и факултета за делатности које се финансирају из буџета. Детаљном анализом одговарајуће законске регулативе дошли смо до закључка да ће нам за реализацију законских обавеза бити потребан и додатни административни радници (интерни ревизори, овлашћене особе за спровођење поступка јавне набавке, порески саветници), као и наставно особље, ради што бољег обезбеђења квалитета наставе, ради ефикасније, економичније, ефективније и напредније примене знања у свим областима везаним за архитектуру.
- По важећој Уредби о нормативима и стандардима услова рада универзитета и факултета за делатности које се финансирају из буџета, та радна места нису препозната те се финансирају из средстава која Факултет стиче по другим основама. Одлука Министарства у вези са овим проблемом о признавању неопходних радних места би у великој мери олакшала пословање Факултета.

д) Показатељи и прилози за стандард 12

Прилог 12.1. [Финансијски план](#)

Прилог 12.2. [Финансијски извештај за претходну школску годину](#)

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена стандарда 13

Факултет обезбеђује значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад Студентског парламента, Већа година и путем представника студентског парламента свих година студија, као и кроз анкетирање и оцењивање студената о квалитету наставника. Студентски парламент је основан на основу члана 56. Закона о високом образовању (Сл. гласник РС број 76/05) и Статута Архитектонског факултета, и ради у складу са Правилником о раду Студентског парламента.

Органи управљања Студентским парламентом о свим питањима из своје надлежности расправљају и доносе одлуке на седницама које су јавне. Теме рада ових органа, поред општих организационих питања су залагање за боље услове студирања, доношење предлога и давање мишљења о питањима везаним за организацију наставе (планирање распореда испита у испитним роковима), садржајнији културни, спортски и научни живот студената, узајамну солидарност и помоћ студената.

Представници студената су чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета факултета, као и ННВ. Председник и потпредседник Студентског парламента (студенти продекани) редовно присуствују седницама Наставног већа Факултета, на којима заступају ставове и интересе студената.

Они дају мишљење о политици, стандардима, процедурама и документима којима се обезбеђује квалитет факултета. Студентски парламент учествује у самовредновању и добија на увид резултате самовредновања и оцењивања квалитета, разматра их и даје своје мишљење. Поред тога, они у сарадњи са органима факултета организују разне спортске, научне, истраживачке, културно-забавне, хуманитарне и друге акције. Студентски парламент успешно сарађује у свим акцијама које су од интереса за студенте и факултет.

Обавезан елемент самовредновања су Анкете којима се испитују ставови и мишљења студената о питањима из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Студентски парламент учествује у организацији и спровођењу анкета и анализи и објављивању резултата. У протеклом периоду није била јасно утврђена процесуа обављања студентског вредновања, што је узроковало извесне организационе проблеме.

Такође, студенти су активно укључени у процесе перманентног осмишљавања реализације развоја и вредновања студијских програма, као и у развој метода оцењивања кроз рад Већа година.

Поред наведеног формалног учешћа студената у управљању факултетом, свакодневно се у непосредном контакту наставника и студената размењују мишљења и формирају предлози који доприносе побољшању квалитета наставе, живота и рада студената.

Студентски парламент такође учествује и у свакодневном обавештавању студената о актуелним дешавањима и организује скупове на којима окупља студенте, упознаје их са новим начином студирања и утиче на побољшање свести студената о академским нормама живљења и студирања. Студентски парламент има канцеларију на Факултету која ради сваког радног дана и у коју студенти долазе са примедбама, сугестијама и предлозима.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S-Strength/ предности , W-Weakness/ слабости O- Opportunities/ могућности , T –Threats/ препреке		квантификација процене
учешће студената у телима за обезбеђење квалитета	S	Предвиђено учешће студентских представника у Комисији за обезбеђење и унапређење квалитета	+++
	W		o
	O	Избору студентских представника треба да буде посвећена посебна пажња	++

	T	Недовољна мотивација или претерана критичност студентских представника	++
учешће студената у самовредновању	S	Студентски представници активно учествују у процесу самовредновања	+++
	W	Не постоји континуитет у активности учешћа студената у процесу самовредновања	+
	O		0
	T		0
студентску евалуацију установе, студијских програма, наставе	S	Студентска евалуација наставе спроводи се већ три године	+++
	W	Недовољна свест студената о значају попуњавања анкете	++
	O	Упознавање студената са значајем резултата	+++
	T	Резултати анкете не производе довољно ефекта на квалитет наставе	+
+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)			

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Развој културе учешћа у систему провере квалитета (боља информисаност студената о процесу образовања).
- Веће ангажовање факултета на афирмисању значаја учествовања студената у самовредновању.
- Организација заједничких састанака у оквиру Већа година са студентима, где ће се презентовати конкретан учинак студентских анкета.
- Веће учешће студената у процесу унапређења наставе.

д) Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета
 Прилог 13.1. Анкете студената

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

а) Опис стања, анализа и процена

Прва самоевалуација на Архитектонском факултету је урађена 2007. године. Резултати самоевалуације су само парцијално коришћени за побољшање и подизање квалитета рада на факултету, јер још увек не постоји развијена свест о неопходности и значају евалуације, њеним циљевима и сврси.

Не постоји систематско праћење и периодична провера квалитета рада наставника. Провере се врше приликом избора.

Постоји систематско праћење квалитета наставе од стране студената. Повратна спрега са садржајем и начином извођења наставе је, међутим, препуштена наставницима, без систематског праћења или оцене промене.

б) SWOT анализа:

Елементи анализе	Опис категорије процене: S-Strength/ предности , W-Weakness/ слабости O- Opportunities/ могућности , T –Threats/ препреке		квантификација процене
континуитет у реализацији процеса обезбеђења и унапређења квалитета	S	Ово је друга самоевалуација у периоду од 5 година	+
	W	Резултати претходне самоевалуације нису пажљивије анализирани	+++
	O	Утицај резултата ове самоевалуације на дефинисање стратегије обезбеђења квалитета	+++
	T	Занемаривање резултата након процеса акредитације	++
постојање инфраструктуре за систематско праћење и обезбеђење квалитета	S	Статутом дефинисано постојање инфраструктуре	++
	W	Још увек функционишу привремена тела	++
	O	Формирање сталних тела (комисија, центар)	+++
	T	Недовољна озбиљност у опредељењу ка очувању квалитета	++
редовне повратне информације о квалитет стечених компетенција дипломираних студената	S	Нема података	+++
	W	До сада није остварена довољно квалитетна сарадња између Факултета и професионалних и стручних удружења	+
	O	Успостављање функционалне сарадње Факултета и професионалних и стручних удружења.	++
	T	Неспремност обе стране на сарадњу	+
усаглашавање са стратегијом унапређења квалитета других престижних високошколских установа у земљи и иностранству	S	Факултет активно учествује у раду Европске асоцијације за архитектонску едукацију (ЕААЕ)	++
	W	У сарадњу је укључен мали број људи	++
	O	Јачање сарадње са ЕААЕ, укључивање и у друге међународне пројекте, међународне акредитације	++
	T	-	o
периодичност процеса прикупљања података о квалитету	S	Ово једруга самоевалуација у периоду од 5 година; по нормативним актима будући период ће бити 3 године	++
	W	-	o
	O	Упоредијење резултата ове и будуће самоевалуације	++
	T	Незаинтересованост за континуитет процеса обезбеђења квалитета	++
јавност резултата процене квалитета	S	Обавеза да резултате усвоји ННВ	++
	W	-	o
	O	Резултати самовредновања биће, након усвајања на ННВ објављени на сајту Факултета	++
	T	-	o

+++ (значајно), ++ (осредње), + (мало), 0 (без)

Формализована годишња или периодична самоевалуација наставника и срадника не постоји као организована активност, као ни годишња или периодична евалуација млађих наставника од стране старијих, укључујући шефове предмета или групације предмета. Не постоји повратна информација о компетенцијама дипломираних студената.

Активност јавног информисања о резултатима самоевалуације још увек није успостављена тако да не постоји Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.

ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу свих аналитичких налаза КОУК предлаже следећи низ мера:

- Доношење потребних нормативних аката факултета Протокола за систематско праћење стандарда квалитета и прикупљање информација
- Дефинисање система прикупљања редовне повратна информација о компетенцијама дипломираних студената.
- Унапређење јавног информисања о резултатима самовредновања.
- Установљавање оперативног тела за самоевалуацију као сталног тела на Факултету на прим. Центар за акредитацију
- Успостављање боље функционалне сарадње Факултета и професионалних и стручних удружења .
- Усаглашавање са страним високошколским институцијама и међународним асоцијацијама.

3.0 ПРИЛОЗИ И ТАБЕЛЕ

Трећи део овог Извештаја чини систематизована докуменација – Прилози и Табеле, структурирана у складу са Упутством за припрему извештаја о самовредновању високошколске установе Комисије за акредитацију и проверу квалитета високошколских установа, на основу којих је сачињен овај Извештај. Одеређени број захтеване документације за самовредновање је Архитектонски факултет води у нешто другачијој форми, што је резултат специфичности организације послова Архитектонског факултета, и она је приложена у оригиналном облику. Целокупна документација је у електронском облику.

Списак прилога:

- Прилог 1.1. Стратегија обезбеђења квалитета
- Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета
- Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и одлука о његовом усвајању
- Прилог 2.1. Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе
- Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета
- Прилог 2.3. Протоколи о рада субјеката обезбеђења и унапређења квалитета АФ
- Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија, одбор, центар) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи (извод из Статута) и опис рада.
- Прилог 3.2. Спроведене анкете студената
- Прилог 4.1. Одлуке о акредитацији студијских програма
- Прилог 4.2. Процент дипломираних студената (у односу на број уписаних) у школској 2008/09, 2009/10 и 2010/11 години у оквиру акредитованих студијских програма
- Прилог 4.3 Просечно трајање студија у школској 2008/09, 2009/10 и 2010/11 години у односу на ранији петогодишњи и десетогодишњи период
- Прилог 4.4. Стопа одустајања студената од даљег студирања
- Прилог 4.5. Број студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60) (мање од 37) за сваки студијски програм
- Прилог 4.6.1. Депармански извештаји о самовредновању
- Прилог 4.6.2. Извештај о Самовредновању Студентског парламента
- Прилог 4.6.3. Спроведене анкете студената.
- Прилог 4.7. Доказ да су примери исхода учења за програме различитих структура представљени на интернет страни високошколске установе.
- Прилог 4.8. Документи факултета којима се дефинишу поступци за праћење и контролу квалитета студијских програма
- Прилог 5.1. Анкете студената о квалитету наставног процеса
- Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе
- Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника
- Прилог 6.1. Награде и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду
- Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.
- Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.

Прилог 6.4. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно- уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи.

Прилог 6.5. Листа опреме у власништву установе која се користи за научноистраживачки рад

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника

Прилог 7.2. Број запослених наставника у односу на укупни број студената

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената

Прилог 8.2. Анкете студената о процени услова и организације студијских програма и процени објективности оцењивања

Прилог 9.1 Општи акт о уџбеницима.

Прилог 9.2. Попис информатичких ресурса.

Прилог 10.1. Статут високошколске јединице

Прилог 10.2. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.3. Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Прилог 11.1 Однос укупног простора и броја студената на свим акредитованим студијским програмима

Прилог 12.1. Финансијски план

Прилог 12.2. Финансијски извештај за претходну школску годину

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Прилог 13.1. Анкете студената

Списак табела:

Табела 4.1. Листа студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената школске 2008/09, 2009/10 и 2010/11.

Табела 4.2. Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета појединачних студијских програма

Табела 6.1 Број и списак SCI-индексираних радова по годинама за претходни петогодишњи период.

Табела 6.2. Назив и евиденциони број научноистраживачких пројеката које финансира Министарство науке, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.

Табела 6.3. Списак наставника и сарадника запослених и ангажованих у високошколској установи, учесника у међународним пројектима и пројектима које финансира Министарство науке (назив пројекта), за период 2006-2010. и период 2011-2014.

Табела 6.4. Збирни преглед научноистраживачких резултата (публикација) у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства за науку.

Табела 6.5. Списак одбрањених докторских дисертација и одговарајуће публикације у часописима са рецензијом који приказују резултате докторске дисертације за све кандидате који су докторирали на високошколској установи у периоду 2006-2011.

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 8.1. Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Назив уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи

Табела 10.1. Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површиномобјеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, наставне базе, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета
Архитектонског факултета у Београду

проф. др Владан Ђокић, декан

проф. Дејан Милетић, продекан за наставу

доц. арх. Милан Ђурић

доц. др Ружа Окрајнов Бајић

доц. др Александра Ђукић

асс. Душан Стојановић

доц. др Милош Гашић

асс. Мира Милаковић

Зоран Јовић, дипл.правник

Андрија Крцуновић, студент основних академских студија

Даница Коматина, студент мастер академских студија